

Akkor elpirul a hold, és
szégyenkezik a nap,
mert a Seregek Ura
királyként uralkodik
Sion hegyén, Jeruzsálemben,
és vénei előtt megdicsőül.

Iz 24,23

Új Ember

KATOLIKUS HETILAP

ferenc
300

LXXXII. évf. 37. (4071.)
2026. szeptember 13.
Ára 475 Ft

Fotó: Lambert Attila

Befogadó, együttműködő, életteli közösségben

Marton Zsolt püspök az ezeréves Váci Egyházmegye
múltjáról és jövőjéről

4-5. oldal

Palánci Ferenc a Kalocsa- Kecskeméti
Főegyházmegye új érseke 3. oldal

Szeretetláng Fesztivál Máriaremetén
8-9. oldal

A püspöki konferencia
őszüli üléséről 13. oldal

Az Egyház nem maradhat közömbös szemlélő, osztoznia kell az emberiség életében

Szeptember 2-án, szerdán az általános kihallgatást a Szent Péter téren tartották, ahol a Szentatyá az Olaszországból és a világ minden tájáról érkezett hívőkkel és zárandokcsoportokkal találkozott. Ennek keretében folytatta a II. Vatikáni Zsinat dokumentumairól szóló katekézissorozatát.

Mai beszédének témája: A *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúció (GS 1–10). A világot meghallgató és szolgáló egyház (a felolvasott szentírási szakasz: Jn 3,16–17). Beszédében hangsúlyozta, hogy az Egyház Krisztus példáját követve arra kapott meghívást, hogy osztozzon az emberiség életében, meghallgassa korunk emberének legmélyebb kérdéseit, és magára vállalja a szenvedők terheit. Rámutatott, hogy a keresztények nem maradhatnak közömbös szemlélői a világban végbemenő változásoknak, hanem fel kell ismerniük és le kell leplezniük korunk ellentmondásait. Hangsúlyozta, hogy az Egyháznak az embert kell szolgálnia, és az emberekhez közel lépve kell tanúságot tennie az evangéliumról. Ezt követően több nyelven összefoglalta katekéziséit, majd üdvözölte a jelen lévő hívőket. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és az apostoli áldással zárult. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok! Isten hozott benneteket! Mai találkozásunkkal a *Gaudium et spes* lelkipásztori konstitúcióról

A hívők arra kapnak meghívást, hogy Krisztussal és az ő Lelkének erejére támaszkodva magukra vállalják testvéreik terheit, különösen azokat, akiket igazságtalanság, hátrányos megkülönböztetés és erőszak sújt. Megfelelő válaszokra ugyanis csakis az osztozás és az elköteleződés révén találhatunk

kezdünk el gondolkodni, amellyel a II. Vatikáni Zsinat egy alapvető témát, mégpedig az Egyháznak a mai világhoz fűződő kapcsolatát kívánta elmélyíteni.

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA

Szent XXIII. János már az 1962. október 11-i nyitóbeszédében kifejezésre kívánta juttatni, hogy nem ért egyet a „vészprófétákkal”, akik „bár a vallás iránti buzgóság fűti őket (...), azt hangoztatják, hogy korunk, ha összehasonlítjuk az elmúlt századokkal, minden tekintetben rosszabb; sőt odáig mennek, hogy úgy viselkednek, mintha semmit sem kellene tanulniuk a történelemből” (*Gaudet Mater Ecclesia* beszéd, 1962. október 11., 4.2). Ebből fakadt a zsinati atyákra bízott feladat: „Az emberi események jelenlegi állapotában, amikor úgy tűnik, hogy az emberiség a dolgok új rendjébe lép, inkább az isteni Gondviselés titokzatos terveit kell meglátnunk, melyek egymást követő korokban az emberek tevékenysége által – gyakran várakozásaikat felülmúlva – valósulnak meg, és bölcsen mindent, még az emberi élet kedvezőtlen eseményeit is az egyház javára rendeznek” (*Gaudet Mater Ecclesia*, 4.4).

Három évvel később a *Gaudium et spes* kihirdetése ebben a belátásban az Egyház természetének lényegi elemét ismerte fel, és az Egyház lelkipásztori jellegét az Egyház lényegéhez tartozó vonásként határozta meg: innen ered a „lelkipásztori konstitúció” elnevezés. Nem naiv optimizmusról van szó, hanem Krisztus misztériuma iránti megújult hűségről. Megtestesülésével Krisztus úgy döntött, hogy osztozik életünkben: „mindenben hasonlóvá lett testvéreinkhez” (Zsid 2,17; vö. 4,15), és magára vette a bűn következményeit, amikor „váltságul adta magát mindenkiért” (1Tim 2,6). Ez az

emberiséggel való osztozás az az út, amelyet Krisztus az Egyháztól kér. Ezért kezdődik a II. Vatikáni Zsinat *Gaudium et spes* konstitúciója azzal a kijelentéssel, hogy az Egyház magának érzi mindazt az „örömet és reményt, gyászt és szorongást, mely a mai emberekben, főként a szegényekben és a szenvedőkben él” (GS 1).

Ez az osztozás arra hív bennünket, hogy felhagyjunk minden passzivitással és közömbösséggel az eseményekkel, a történelemmel és az emberek életével szemben, különösen pedig azzal a gyors és mélyreható változással szemben, amelyet napjainkban tapasztalunk. Nem maradhatunk közömbös szemlélők; a szívünkkel kell hallgatnunk, hagynunk kell, hogy a történelem megszólítsanak és bevonjanak bennünket.

A hívők arra kapnak meghívást, hogy Krisztussal és az ő Lelkének erejére támaszkodva magukra vállalják testvéreik terheit, különösen azokat, akiket igazságtalanság, hátrányos megkülönböztetés és erőszak sújt. Megfelelő válaszokra ugyanis csakis az osztozás és az elköteleződés révén találhatunk, mindig abból a bizonyosságból merítve erőt, hogy „ennek az életnek a szenvedései nem mérhetők az előrendő dicsőségre, amely majd megnyilvánul rajtunk” (Róm 8,18).

Ebben az értelemben az emberiséghez való közelség az eseményeknek és magának a kinyilatkoztatásnak a mélyebb megértéséhez nyit utat, s a *Gaudium et spes* ugyanebben a szemléletben emlékeztet arra, hogy az Egyháznak

„mindig kötelessége vizsgálni és az evangélium fényénél értelmezni az idők jeleit” (GS 4). Ez a zsinati konstitúció tehát arra hívta az Egyházat, hogy állandóan törekedjen a megtérésre, s arról tegyen tanúságot, hogy „semmilyen földi hatalomvágy” nem vezérli, hanem „csak egyet akar: a vigasztaló Lélek vezetésével folytatni akarja Krisztus művét, aki eljött a világba, hogy tanúságot tegyen az igazságról, hogy üdvözítsen, és ne elítéljen, hogy szolgáljon, és ne neki szolgáljanak” (GS 3).

Tehát nem pusztán erkölcsi beállítottságról van szó. Ferenc pápa emlékeztetett bennünket arra, hogy az Egyház számára „a szegények melletti elsődleges elköteleződés elsősorban teológiai kategória, megelőzve minden kulturális, szociológiai, politikai vagy filozófiai kategóriát. (...) Arra kaptunk meghívást, hogy felfedezzük bennünk Krisztust, ügyeik kapcsán szolgálatukba állítsuk a hangunkat, de arra is, hogy barátaik legyünk, meghallgassuk, megértsük őket, és befogadjuk azt a titokzatos bölcsességet, amelyet Isten általuk akar közölni velünk” (*Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 198).

A keresztény osztozás arra kötelez, hogy magunkra vállaljuk a valóság terhét, s arra is, hogy leleplezzük az ellentmondásokat, amelyek a mai világ személyes és társadalmi életét jellemzik: például azt a tudományos és technológiai fejlődést, amely mindig új lehetőségeket kínál, de csak egyeseknek, és amelyet az ember nem mindig képes a „saját szolgálatába” állítani; vagy azt, hogy a „társadalmi élet törvényeit” világosabban ismerjük, de ezt bizonytalanság kíséri „a tekintetben, hogy milyen irányt szabunk nekik”; vagy pedig azt, hogy bővelkedünk „javakban, lehetőségekben és gazdasági hatalomban”, de ezzel párhuzamosan ma is, akárcsak a zsinat idején, „a föld lakóinak igen nagy része éhez és nélkülözések közt gyötörődik” (GS 4); ilyen továbbá annak közös felismerése, hogy bolygónk jövője forog kockán, miközben képtelenek vagyunk lemondani az önző fogyasztásról és arról az illúzióról, hogy a háború hatékony eszköz lehet a béke megteremtésére.

A mai világban, melyet mélyreható változások és ezekből eredő aggasztó egyensúlyhiányok jellemeznek, az Egyház arra hivatott, hogy az embert szolgálja: meghallgassa, és befogadja szívének legmélyebb kérdéseit és a benne élő vágyakat, és Krisztusra mutasson mint „az egész emberi történelem kulcsára, középpontjára és céljára” (GS 10). Ezért az Egyházban minden szinten és minden korban meg kell valósulnia Krisztus irgalmas kenőzésének, aki „az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette magát, szolgálai alakot öltött, (...) és engedelmességet mindhaláláig, mégpedig a kereszthaláláig” (Fil 2,6–8). Kedves testvéreim, az öröm és a remény – *gaudium et spes* – legyenek annak az Egyháznak a megkülönböztető jegyei, amely hirdeti az evangéliumot, és tanúságot tesz róla, közel lépve korunk embereihez!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

Palánki Ferenc a Kalocsa- Kecskeméti Főegyházmegye új érseke

Őszentsége XIV. Leó pápa elfogadta excellenciás és főtisztelendő Bábel Balázs érsek lemondását a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye kormányzásáról, egyúttal utódául kinevezte excellenciás és főtisztelendő Palánki Ferencet, átelve tőle a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye élét.

Palánki Ferenc Balassagyarmaton született, 1964. március 11-én. Az érettségi után a Győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán szerzett üzemmérnöki diplomát. 1989 és 1994 között végezte tanulmányait az Esztergomi Hittudományi Főiskolán, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Posztgraduális Intézetében szerzett licenciátust. 1994. június 18-án szentelték pappá Esztergomban. 1994. augusztus 1-jétől a Váci Egyházmegyébe inkardinálódott. 1994 és 1996 között Balassagyarmaton káplán. 1996-tól 2000-ig Dorogházán, 2000–2005 között Püspökszilágyon plébános.

2000-ben kánonjogi licenciat szerzett. 2005 és 2010 között a Váci Propedeutikus Szemináriumban spirituális. 2010. augusztus 1-jétől a budapesti Központi Papnevelő Intézet spirituális. 2010. december 27-én a Szentatya az Egri Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki, és a fidoimai címzetes püspöki címet adományozta neki. 2011. február 26-án püspökké szentelték az egri bazilikában. 2011. augusztus 1-jétől miskolc-mindszenti plébános volt. 2013 decemberétől az Egri Főegyházmegye általános helynökeként szolgált. 2015. szeptember 21-én történt meg megyéspüspöki kinevezése a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyébe. 2015. november 14-én történt meg püspöki beiktatása Debrecenben, a Szent Anna-székesegyházban. 2026. szeptember 3-án Őszentsége XIV. Leó pápa kinevezte a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye érsekévé. Jelmondata: *Jesus est resurrectio et vita* (Jézus a feltámadás és az élet).

Forrás: MKPK
Fotó: Lambert Attila

Videóüzenetben kéri a hívők imáját az új érsek

Ferenc pápával 2023-ban
a Papp László Sportarénában

A Magyar Katolikus Egyház Facebook-oldalán jelent meg szeptember 3-án az az egyperces videó, amelyben Palánki Ferenc immár frissen kinevezett kalocsa-kecskeméti érsekként szólal meg.

A kinevezett érsek szavai: „XIV. Leó pápa a mai napon kinevezett kalocsa-kecskeméti érseknek, és ezt félve, remegve, de nagy örömmel vettem tudomásul. Hálás köszönetet mondok a Szentatyaának, hálás köszönetet mondok Bábel Balázs érsek atyának és a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye paptestvéreinek is. Szeretettel köszöntöm őket, és kérem, hogy imádkozzanak értem. S ugyanígy köszönetet mondok a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében eltöltött éveikért, tizenegy esztendőért, az ottani munkatársaimért, paptestvéreimért.

A mai evangéliumban az hangzott el, hogy Jézus azt mondja Péternek: »Evezz a mélyre!« Hát ez most nekem is egy ilyen felszólítás, hogy evezzek én is a mélyre, a csodálatos hal-fogást majd az Úr intézi, ezt rábizom. S ezért kérem a kedves testvéreket, mindannyiukat, hogy hordozzanak imádságaikban! Köszönöm szépen! Dicsértessék a Jézus Krisztus.»

Isten éltesse a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye ma kinevezett érsekét!

Forrás: Magyar Katolikus Egyház
Facebook-oldala
Fotó: Merényi Zita

Befogadó, együttműködő, életteli közösségben

Marton Zsolt püspök az ezeréves Váci Egyházmegye múltjáról és jövőjéről

A Váci Egyházmegye ezeréves fennállásának megünneplésére készülve Marton Zsolt váci püspökkel beszélgettünk az egyházmegye történelmének mérföldköveiről, az idei ünnep szellemiségéről és a jövőt megalapozó lelkipásztori tervekről.

– Összekapcsolódik az ezeréves egyházmegye és az ország történelme. A sorsfordulók mentén hogyan módosultak az egyházmegye vezetésének lelkipásztori szempontjai?

– A Váci Egyházmegye alapítását a hagyomány Szent István királyhoz köti. A történeti források az alapítást követő időszakban szépen fejlődő vallási életet mutatnak, egészen a tatárjáráig. A fordulat tragikus hirtelenséggel következett be: dokumentált, hogy 1241. március 17-én, virágvasárnap a tatár seregek rágyújtották a székesegyházat az oda bemenekülő papságra és a hívekre.

Később, az újjáéledés időszakát követően, a reneszánsz korban Báthori Miklós püspök virágoztatta fel az egyházmegyét. Még országgyűlést is tartottak Vácon. A következő fontos állomás, egy újabb nagy törés, a török hódoltság kezdete. A hódítók és a Habsburg-uralkodóház között állandósuló csatározások erősen megviselték az egyházmegyét.

A török uralom alatt úgynevezett licenciátusok alakultak, azaz világi embereket bíztak meg a plébániák ügyintézésével. 1675-ben Pongrácz György váci püspök – aki akkor a török hódoltság miatt kényszerűségből Nagyszombatban tartózkodott – felmérést készített, mely szerint abban az időben harminckét licenciátus volt az egyházmegyeben, és összesen tizenöt pap szolgált. Ez az adat a régebbi, 1993 előtti, Szegedig lenyúló egyházmegyei területre vonatkozott, amely a jelenleginél jóval nagyobb volt. Ebből a nehéz helyzetből kellett talpra állni.

A kor kiemelkedő alakja volt Migazzi Kristóf püspök. Az ő nevéhez kötődik a jelenlegi székesegyház és a püspöki palota felépítése. Miután rábízták a Váci Egyházmegye vezetésének szolgálatát, bécsi érsekké is kinevezték. Ő hívta meg Mária Teréziát Vádra. Szerette az egyházmegyét, és sokat tett érte.

A papnevelés 1720-ban, Althann Mihály Frigyes püspök idején indult újra.

A 19. század közepére részletes egyházmegyei térkép készült, a század végén pedig Schuster Konstantin püspök (a székesegyház előtti tér névadója) volt az, aki az egyházmegyét gazdaságilag is jelentősen megerősítette.

A nagy művészetpártoló, Csáky Károly püspök (1900-tól 1919-ig vezette az egyházmegyét)

Marton Zsolt váci püspök az egyházmegye milleniumi ünnepségének sajtótájékoztatóján

névéhez fűződik a váci Karolina elemi és polgári leányiskola létrehozása. Hanauer István (aki 1942-ig volt az egyházmegye vezetője) pedig megreformálta a papnevelést. Európa egyik legkorszerűbb szemináriumát hozta létre, amely Borromeo Szent Károly nevét vette fel. A papnevelde 1953-ig működött, azután nehéz időszak következett. A hős Péter József püspök a kommunisták börtönébe, majd házi őrizetbe került, a szemináriumot bezárták, a teológiai tanárok és a kispapok Egerbe költöztek, a képzés ott zajlott tovább, illetve Szegeden, valamint Budapesten, a Központi Papnevelő Intézetben. De a nehézségek közepette sem indult hanyatlásnak a hagyományos vallásos élet, a hívek többségében kitartottak, hűségesek maradtak az Egyházhhoz.

A 20. század második felében aztán az egyházmegye egyik sajátosságaként a papjaink nagy erővel kapcsolódtak be a Magyarországon megjelenő lelkiségi mozgalmak működésébe, és ez megtermékenyítően hatott a hitéletre.

– Itt megemlíthetjük a Nagymarosi Ifjúsági Találkozót is?

– Attól kezdve igen, hogy 1993-ban átszabták az egyházmegyei határokat, és Nagymaros is hozzánk került, vele együtt pedig a ma már több mint fél évszázada működő országos ifjúsági

találkozó is. Ekkor csatlakozott az egyházmegye területéhez Mátraverebély-Szentkút is, nemzeti kegyhelyünk, amelyet a ferencesek tartanak fenn.

A lelkipásztori szempontokat tekintve fontos megemlíteni, hogy a rendszerváltozást követően a mindenkori váci püspök vágya volt, hogy önálló papnevelő intézetet hozzon létre. Jelentős előrelépésként 1994 őszén elindult az egyházmegyeben a kispapoknak szóló előkészítő év (propedeutikum). Újraindult a hagyományos egyházi egyesületi élet is.

– Ezzel elérkeztünk a jelenhez.

– Igen, és ha már a lelkipásztori szempontokról beszélünk, akkor megemlítem, hogy a 2000-es évektől egyre égetőbb kérdéssé vált az egyházmegyeünkben a paphiány. Már Beer Miklós püspök is érzékelte ezt a súlyos kihívást. Láttuk, és mi is látjuk, hogy a hagyományos egyházi struktúrának megfelelő paplétszám a jövőben nem várható, ezért lelkipásztori munkatársakat kell képeznünk. Beer püspök elindította az akolitusképzést, majd az állandódiakónus-képzést is. Ezt a helyzetet örökölt meg.

Az előbbi törekvések mentén tovább strukturáltuk a lelkipásztori ellátást. A diakónusi szolgálatot a papokéhoz kapcsoltuk, sőt külön hivatalokat is alapítottam az egyházmegyeben: a

plébániaszervező állandó diakónusi szolgálatot; a plébános mellett, vele mintegy káplánként együttműködő, területi feladatot ellátó diakónusi hivatalt (plébániai diakónus); az úgynevezett *plébániai szolgálati diakónusok* pedig adott, konkrét szolgálatokat vállalnak és végeznek világi főfoglalkozásuk mellett.

Már meglévő hivatalokba is bekerültek állandó diakónusok (például a püspöki irodaigazgatói hivatalba). Az akolitusok természetesen jelen vannak az oltárszolgálatban, de a közösségek segítségével, formálásában is.

Két újabb képzést is elindítottunk. Az *animátorképzés* olyan férfiaknak és nőknek szól, akik segítik a plébánost a közösségszervezésben. Az *intézők* (bibliai kifejezés – a szerk.) képzése pedig azt szolgálja, hogy akik elvégzik ezt, mintegy gondnokként dolgozhassanak a plébános mellett az adminisztrációban, a műszaki-gazdasági ügyek intézésében.

Külön megemlítek két lelkipásztori területet, amely az egyházmegyéink jellegzetessége: az egyik az ifúságpasztoráció, amely régiókra bomlik, és egy-egy folyóról van elnevezve: Tápó mente, Tisza mente, Ipoly mente, Galga mente, Zagyva mente, Dél-Duna mente. Szegedi László atya indította el ezt a szerveződést még Keszthelyi Ferenc püspök megbízásából. Öröndetes, hogy kispapjaink évről évre éppen ezekből a „mentés” missziókból érkeznek.

A másik fontos terület a Beer Miklós püspök által alapított kórházlelkészi szolgálat. Az egyházmegyéhez tartozó valamennyi kórházban van egy-egy főállású lelkigondozó, ők azután önkénteseket toboroznak maguk mellé. A kórházi lelkigondozás tehát egy nagy hálózatban valósul meg.

– **A következő hétvégén rendezik meg a jubileumi ünnepet. Melyek a főbb programok?**

– Onnan kezdem, hogy ezeréves egyházmegyéinket valójában egy hároméves előkészülettel is ünnepeljük: az évforduló „szent ürügy” arra, hogy lelki megújulást, újraevangelizálást indítsunk el. 2023-ban egy úgynevezett ima-katekézis-sorozatot indítottunk útjára *Élő kövek* címmel, a megújulás jegyében. Ferenc pápa mottóját vettük alapul: részvétel, közösség, küldetés – erre épült az előkészületi évek tematikája.

E lelki folyamat közepén, 2024-ben történt a felújított, restaurált székesegyház megáldása október 6-án, valamint a teljesen új, szembeisméző oltár felszentelése, ami azt fejezi ki, hogy számunkra Krisztus áll a középpontban.

A hároméves millenniumi készülődés csúcspontja a záróünnepség lesz szeptember 19-én, előtte két nappal pedig egy konferenciát is tartunk az ezer év néhány, az újrakezdések szempontjából fontos időszakáról. Ez utóbbi programunk illeszkedik az Ars Sacra országos rendezvénysorozatába.

Szeptember 19-én szeretnénk kicsiben megrendezni azt, amit a tavalyi KATTÁRS-on megvalósítottunk: különféle családi és gyerekprogramokat, koncerteket szervezünk; az egyik ilyen családi kérdezz-felelek programra én magam várom a gyerekeket.

Kinyitjuk a püspöki palota kertjének kapuját, ami azt szimbolizálja, hogy nemcsak a hívő vagy vallásos emberek, hanem minden jó szándékú ember felé nyitunk. Ezáltal is jelezni szeretnénk, hogy az Egyház befogadó közösség.

A nap egyik csúcspontja a székesegyházban 15 órakor kezdődő szentmise lesz; hálát adunk az ezer évért, és imádkozunk a jövőért. Este pedig egy színpadi produkciót láthatnak a jelenlévők, egy történelmi játékot, amelyet egy hivatásos rendező fog össze. A szereplők a plébániákról önként jelentkező hívek, tehát amatőr színészek, közel ötszázan. A darab lényegét a címe is jól kifejezi: *Együtt építjük!* Igen, mi, az Egyház tagjai közösen vagyunk felelősek a jövőnkért.

– **Ismert, hogy hosszú távú stratégia készült a Váci Egyházmegye jövőjével kapcsolatban. Ezen belül melyek a fő lelkipásztori irányok?**

– Püspökként azt a küldetést kaptam „földről”, hogy kérdezzük meg a Szentlelket, mit is szeretne megvalósítani az egyházmegyében

szolgálják: elindult az iskolalelkészi szolgálat kiépítése, a pedagógusok lelkipásztori formálása, a kórházi lelkigondozói szolgálat is bővült az önkéntesrendszer kialakításával.

Egészen új a lelkipásztori ellátásban a központi plébániarendszer kiépítése. Hét év távlatából azt látom, hogy a régiók szintjén kell gondolkodnunk: más a Tápó-vidék, az agglomeráció vagy a Tisza-vidék, más és más az ott élők lelki beállítottsága, és mindenütt a helyi szükségleteket kell tekintetbe venni. Az alapkoncepciónk az, hogy senkit sem akarunk cserbenhagyni, minden hívő fontos számunkra, a papi-lelkipásztori ellátást pedig a diakónusokkal, akolitusokkal, animátorokkal együtt, a helyi igényekkel összhangba hozva úgy kell kialakítanunk, hogy mindenki megtalálja a helyét, sőt boldog is legyen ott.

Ferenc pápa 2021-ben a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson azt mondta nekünk, püspököknek, hogy a pásztornak elől kell mennie, vezetnie kell, de fontos, hogy bemenjen a nyáj közepébe is, és így átérezze

„Szeretnénk kicsiben megrendezni azt, amit a tavalyi KATTÁRS-on megvalósítottunk: különféle családi és gyerekprogramokat is szervezünk”

a püspökségem ideje alatt. A legfőbb vágyam és célom ezen a meghíváson keresztül, hogy evangéliumi szeretetközösségben, egységben élő egyházmegyét adjak majd át az utódoknak. A tervezés évében átnéztük az egyházmegye fontosabb területeit: a hitéletet, a hivatásgondozást, a képzéseket, az intézményeinket, a plébániarendszert, és elindítottunk egy megújulási folyamatot. Ennek részei az említett imakatekézisek, az állandó diakónusok lelki-szellemi képzése, a papnevelés előkészítő évének gazdagítása Kismaroson (elcsendesedés, szociális munka, fizikai munka, nyári tábor), az animátor-, intéző- és akolitusképzés, valamint a diakónusképzés strukturálása. Azt szeretnénk, hogy az intézményeink ne nyűg és teher legyenek számunkra, hanem az életet

a hívek mindennapi életét, gondjait, örömeit; azaz „bárányszagúvá” kell válnia. Mindemellett pedig egészen hátra is el kell mennie, hogy felzárkóztassa a lemaradókat.

Ez a gondolat megihletett minket, és úgy léptünk tovább, hogy a páasztornak nem egyedül kell „rohángálnia” a juhok között a nyájban, hanem vannak bojtárok is, szolgálattevők az Egyházban, akik segítik őt a munkájában. Azt látjuk, hogyha ki-ki felfedezi, milyen feladatot ad neki a Szentlelek az Egyházban, és összekapaszzkodva, egymást kiegészítve igyekszünk ellátni a lelkipásztori szolgálatot, akkor az igazán gyümölcsöző lehet.

K. L.

Fotó: Lambert Attila,
Merényi Zita

Kiút az erőszak algoritmusából

(Mt 18,21–35)

A telefonunk banki applikációja könyörtelenül pontos. Minden egyes tranzakciót rögzít, a legkisebb tétel sem veszik el. Szokásunkká válhatott, hogy mindent adminisztrálunk: a lépésszámot, a napi kalóriát, a teljesítményt, és észrevétlenül a kapcsolatainkat is. Érthető ez a reflex. Védekezni akarunk a sérülések ellen, határokat húzunk, mert féljük a biztonságunkat.

Amikor Péter odalép Jézushoz, pontosan ezt a biztonságot keresi: „Hányszor kell megbocsátanom? Talán hétszer?” A rabbinikus elvárásokhoz képest a hétszeres határ kifejezetten nagyvonalú volt. Péter úgy érezte, ezzel elment a végső kig.

Jézus válasza azonban lebontja ezt a logikát: „Nem hétszer, hanem hetvenszer hétszer.” Jézus itt a *Teremtés könyvének* legrégebbi erőszak-algortmusát forgatja ki. Lamech bosszúdát, aki azt kiáltotta: „Ha Káint hétszeresen bosszulják meg, Lamechet hetvenhétszeresen!” Jézus sok mindent a visszájára fordít. Az erőszak végtelenített spirálját az irgalom még végtelenebb logikájával tőri meg.

A példabeszéd képei szándékosan képtelenek. A szolga tartozása tízezer talentum. Egyetlen talentum hatezer napi munkabér volt. A tízezer talentum közel kétszáz ezer évnapi napszám, egy egész tartomány évtizedes adóbevétele. Jézus hallgatósága felnevelhetett ezen a számon: ez kifizethetetlen, csillagászati összeg. A szolga mégis leborul, és azt mondja: „Légy türelmes irántam, mindent megfizetek!” Azt hisszük, ha kapunk még egy kis időt, jó cselekedete-

inkkel, imáinkkal felzárkózunk, és kiegyenlítjük a számlát Isten előtt. De a király nem haladékot ad. Nem átütömezi a hitelt, hanem eltörli. Mert a szíve megesett az adóson.

A tragédia a palota kapuján kívül történik. A szolga találkozik a társával, aki száz dénárral tartozik neki. Ez nagyjából háromhavi bér. És a szolga fojtogatni kezdi.

Jelenits István figyelmeztetett minket a megbocsátás torzképeire. Amikor fölényesen azt mondjuk: „Ugyan, szót sem érdemel!”, az nem az irgalom egy formája, hanem egy olyan szerkezet, amely a büszkeség finomabb kifejezésére szolgál.

A szabadon bocsátott szolga semmit sem értett meg a királyi ígéretből. A saját meg nem bocsátó természete válik a kínzójává. A megbocsátás megtagadása valójában lassú, belső öngyilkosság. Nem a király bosszúálló, hanem a szolga zárja be magát abba a börtönbe, ahol a nehezítés és a harag rágja szét a mindennapjait.

Mindannyian fizetésektelen adósok vagyunk, akiknek az élete ajándékba kapott kegyelemből áll. Ha ezt elfelejtjük, marad a százdenáros méricskélés otthon, az osztályteremben vagy a munkahelyen. A megbocsátás nem azt jelenti, hogy eltagadjuk az igazságot, vagy elnézzük a bántást. A megbocsátás az a döntés, hogy nem adjuk tovább a sérülést.

Mielőtt legközelebb behajtanánk valakin a magunk igazát, álljunk meg egy pillanatra! Lehet, hogy a másik pontosan arra a zsigeri irgalomra szorul, amit mi magunk is ingyen kaptunk meg?

Zsódi Viktor SchP

Kórusba tömörüljétek!

Leó pápa augusztus 19-én a szent zenéről és a liturgikus énekről szólva folytatta a II. Vatikáni Zsinat liturgiáról közreadott tanításának magyarázatát. Rövid beszéde sokat elmond arról, hogyan gondolkodik a hagyományról, az egyházi közösségről és a liturgikus szolgálatokról.

Mindig érdemes megfigyelnünk, hogy egy egyházi vezető a beszéde során kikre hivatkozik (ezt zárójelben jelölöm). Leó pápa a zsinati dokumentum (*Sacrosanctum Concilium*) mellett ágostonos szerzetesként rendalapítójára (Szent Ágoston) és pápa elődeinek kórusára (Szent X. Piusz, Szent II. János Pál, XVI. Benedek) hivatkozik. A hagyományban maradásra is érvényes, amit a liturgikus énekről mond: „szívünket összhangba hozzuk testvéreink szívével és Istennel”.

Ha ellenben egy személy vagy kisebbség meg van győződve arról, hogy rajta kívül mindenki más hamis, akkor harsogó és elűtő „énekével” fals összhangzatot teremt. A közös éneklés viszont az egymásra hangolódásra tanít. Ideális esetben „a hangok szimfóniája révén hozzájárul a lelkek egységéhez, áthidalja az emberek közötti különbségeket, és mindenkit egyesít Isten dicséretében. Így az Egyház epifániájává, a természetéhez lényegileg hozzá tartozó közösség érzékelhető megnyilvánulásává válik”.

Leó pápa értékeli az éneket vezető énekkar, az orgonista és a zeneszerzők szolgálatát. Ugyanakkor munkájuk célját abban látja, hogy az egész gyülekezet tevékeny részvételét előmozdítsák. Olyan közösség építésére buzdít, amelyben pap, diakónus, énekesek, zenészek, felolvasók és más szolgálattelvők „harmonikus egyensúlyt teremtenek a különféle szolgálatok, a megszólalások és a csendek között”.

Mintha társadalmi életünkben kezdenénk megfélemleni arról, milyen is összejönni, a munkát és az internetet félretenni, egymásra figyelni és másokra hangolódni. Ebben a közegben a mise egyre idegenebb rítussá válik. A közösségi média kommentszekcióiban mindenki „a saját nótáját fújja”. Pedig (Antiochiai Szent Ignác szavaival) meghívásunk arra szól, hogy „Isten hangszínét felvéve” kórusba tömörüljünk. Ajándékozunk meg egymást a közös ének és ünneplés örömeivel!

Gérecz Imre OSB

A HÉT LITURGIÁJA

A év

SZEPTEMBER 13., ÉVKÖZI 24. VASÁRNAP (Aranyhajó Szent János püspök és egyháztanító, Krizosztom, Kornél) – Sir 27,30 – 28,7 (Bocsásd meg a másik embernek, ha vétett, imádkozzál, és neked is megbocsátják vétkeid!) – Róm 14,7–9 (Akár élünk, akár halunk, mindig az Úr vagyunk.) – Mt 18,21–35 (Nem mondom, hogy hétszer bocsásd meg, hanem hetvenszer hétszer!) – **Zsolozsma:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 222 – ÉE 592, Ho 222 – ÉE 153, Ho 123 – ÉE 540, Ho 192 – ÉE 233.

SZEPTEMBER 14., HÉTFŐ – A SZENT

KERESZT FELMAGASZTALÁSA ÜNNEPE (Szeréna, Ilma, Rozita) – Szám 21,4b–9 vagy Fil 2,6–11 – Jn 3,13–17.

SZEPTEMBER 15., KEDD – **A fájdalmas Szűzanya emléknapija** (Enikő, Doloróza) – Zsid 5,7–9 – Jn 19,25–27 vagy Lk 2,33–35.

SZEPTEMBER 16., SZERDA – **Szent Kónél pápa és Szent Ciprián püspök, vértanúk emléknapija** (Edit, Kamélia) – 1Kor 12,31–13,13 – Lk 7,31–35.

SZEPTEMBER 17., CSÜTÖRTÖK – **Belarmin Szent Róbert püspök és egyháztanító vagy Bingeni Szent Hildegárd apátnő emléknapija** (Zsófia, Lambert) – 1Kor 15,1–11 – Lk 7,36–50.

SZEPTEMBER 18., PÉNTEK (Copertinói József, Diána) – 1Kor 15,12–20 – Lk 8,1–3.

SZEPTEMBER 19., SZOMBAT – **Szent Januáriusz püspök és vértanú emléknapija** (Szabolcs, Vilhelmina) – 1Kor 15,35–37,41–49 – Lk 8,4–15.

SZEPTEMBER 20., ÉVKÖZI 25. VASÁRNAP (Kim Taegon Szent András áldozópap, Csong Haszang Szent Pál és társai, koreai vértanúk, Friderika, Philippe) – Iz 55,6–9 (Az én gondolataim nem a ti gondolataitok.) – Fil 1,20a–24,27a (Számomra az élet Krisztus.) – Mt 20,1–16a (Talán rossz szemmel nézed, hogy én jó vagyok?) – **Zsolozsma:** I. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – ÉE 593, Ho 223 – ÉE 147, Ho 116 – ÉE 596, Ho 274 – ÉE 361.

Evangélium és liturgia

(36.)

Ki ne ismerné a talentumokról szóló példabeszédet? Valamilyen formában – legalábbis a mondanivalóját – még a nem vallásos emberek is ismerik. Görögkatolikus Egyházunkban évente visszatér a pünkösdi utáni tizenhatodik vasárnapon (Mt 25,14-30), ugyanis egy év alatt végigolvassuk mind a négy evangéliumot. Így tehát tudjuk, miről van szó benne. Nem csupán arról, hogy az Istentől kapott jó tulajdonságainkat kamatoztatnunk kell. Komoly megfontolásra ajánlja azt is, hogy ugyanígy kell kamatoztatnunk a kegyelmet, amit Isten ingyenesen áraszt ránk, de „a hit mértéke szerint” tudjuk befogadni (Róm 12,3). Ennek fényében szemlélhetünk ebből az evangéliumi szakaszból három szempontot: a rátermettséget, a számadást és az igazságosságot. Ezen a vasárnapon a hetedik hang liturgikus szövegeiből találhatunk némi támpontot ezekhez.

Rátermettség. A példabeszédbeli embert, aki kiosztja a talentumokat, nem nehéz a mennyi Atyával azonosítani. Ismeri a szolgálait. Ezért nem egyformán adja nekik a talentumokat, hanem „kinek-kinek rátermettsége szerint” (Mt 25,15). Ilyen gondos és gondoskodó a mi Istenünk! A teherbíró képességünk szerint terhel meg bennünket. Már előre tudja, mennyire vagyunk képesek, és tudja, mennyit követelhet tőlünk. Persze, nem engedhetünk egy fikarcnyit sem a lazsálásnak, mert ha ötöt kaptunk, akkor ötöt kell szerezni hozzá! Ezért kérjük a vecsernye énekével: „Árassz reám, Isten, a te nagy kegyelmedet.”

Számadás. Lehet örülni az Istentől kapott talentumoknak, legfőképpen a kegyelemnek. Sőt felszólítás is kapunk az apostoltól, hogy „szüntelenül” örüljünk (Fil 4,4). Ugyanakkor nem szabad megelégedni arról, hogy egyszer elérkezik a számadás ideje: „Hosszú idő elteltével megjött a szolgák ura, és számadást tartott” (Mt 25,19). Nem tudjuk, milyen a mi „hosszú időnk” tartama, de egyszer kétségtelenül elérkezik a vége. Akkor majd oda kell állnunk Krisztus ítélőszéke elé (2Kor 5,10). Liturgiánk, idézve ezt a szentírási helyet, még azt is hozzáteszi, hogy „félélmetes” ez az ítélőszék. Mert nem mindegy, hogy kamatoztattuk-e (és hogyan kamatoztattuk) a talentumainkat. Ezért kérjük ezen a vasárnapon a vecsernye énekével, hogy „tebened, Uralkodó, az ítélet napján kegyelmes bírót találjunk”.

Igazságosság. Az evangéliumból hallunk az igazságosságról is: aki öt talentumot szerzett, másik ötöt kap; akik kettő, az másik kettőt. Az Úr „hűséges, derék szolgának” nevezi mindkettőjüket (Mt 25,21). Ugyanakkor „mihaszna, lusta szolga” jelzővel illeti azt, aki kamatoztatás nélkül adta vissza a talentumot (Mt 25,26). Az előbbi két szolga meg tudta duplázni a talentumait, ez viszont még csak egy felet sem tudott szerezni hozzá, ezért kapja az elítélő határozatot. Az Úr nem igazságtalan vele szemben, mert maga is „tudta”, hogy mire számít az ura (Mt 25,24). Számunkra is figyelmeztető ez. Mert igaz, hogy Isten emberszerető (csak a Szent Liturgia állandó szövegében négyszer nevezzük így, az egyéb liturgikus szövegekben pedig össze sem lehet számolni, hogy hányszor), de emellett igazságos is!

Ivancsó István

Bingeni Szent Hildegárd

Szeptember 17.

A Rajna-vidéki nemesi Bermersheim család szülötte volt. A korabeli szokásoknak megfelelően Hildegárdot nagyon fiatalon a bencés apácákra bízták, hogy felneveljék. 1112 körül, Bambergi Ottó püspöktől kapta a szerzetesi fátlyat. Amikor 1136-ban az apátnő meghalt, a nővérek Hildegárdot választották vezetőjükké. Gyenge alkata és betegsége – amely akadályozta a járásban is – miatt tiltakozott a tisztség ellen, de csak a teste volt gyenge.

Első szerzetesi otthona a Rajna-vidék-Pfalzban található Disibodenberg volt. 1147 és 1152 között kolostort építtetett a Bingen melletti Rupertsbergen. 1165-ben pedig újjászerezte az elnéptelenedett ebingeni ágostonos kolostort. Hildegárd mindkét közösségnek évtizedekig apátnője volt.

Írásai közül a misztikus látomásairól szóló trilógiája, a rupertsbergi *Scivias-kódex*, *Az Úr utainak ismerete*, *Az érdemszerzés könyve* és *Az isteni művek könyve* a legjelentősebbek. A természettel és a gyógyítással foglalkozó írásai miatt az első német tudós- és orvosnőnek szokták nevezni. Rendkívüli tehetségű költő és dalszerző is volt.

Sokan keresték fel nehéz ügyekben tanácsért. Több száz a ránk maradt levelek száma, amelyeket Hildegárd a hozzá tanácsért fordulóknak vagy olyanoknak írt, akiknek Isten általa üzent. Leveleit

mások mellett pápák, hercegek és püspökök is olvasták.

Hildegárd küldetése azonban elsősorban a papsághoz szólt, mivel az és a szerzetesség is elvilágiasodott. A püspökök és az apátok közül nem egy szívesebben forgatta a kardot, mint hogy a pásztorbotot tartsa a kezében. Hildegárdot egy alkalommal meghívták Kölnbe, hogy szóljon a katarok ellen. Megtette, de utána a papokat ostromozta: „Istent nem ismertek, embertől nem félték. Nem olyan prédikátorok vagytok, amilyenek Isten látni akar benneteket. Részen lovagok, részen szolgák vagytok, gőg, dicsőség, szórakozás, ezek jegyében telik az életetek.”

Rupertsberg kolostora távoli vidékek rászorulóinak számára is menedékhely lett, sőt a szent apátnő híre az ország határain túlra is elterjedt. Különösen a betegek keresték fel sereggestül a kolostort. Tudták, hogy gondosan ápolt gyógynövénykertje és kenetekből, teákból, gyógycseppekből gyógyszerára van, Hildegárd pedig ismeri a gyógyítás tudományát.

Egy évvel halála előtt Hildegárd nagyon közel került a kereszthez, ahogy ez Isten szolgálataival gyakran megtörténik. Egy ifjú lovag, aki a mainzi érsek ellenesége volt, és akit az érsek kiközösített, Hildegárd kolostorában keresett menedéket. Az apátnő és egy pap színe előtt bűnbánatot tartott, és a szentségeket felvéve halt meg. Hildegárd elrendelte, hogy a kolostor temetőjében temessék el. Az érseki kancellária követelni kezdte, hogy vegyék ki a sírból a holttestet, és ássák el a temetőn kívül, mert a lovag nem méltó arra, hogy megszentelt földben, a hívők között nyugodjék. Hildegárd következetesen tiltakozott a halott háborgatása ellen, és saját kezével egyengette el a sírhalmot, hogy meg ne találják, hová temették. Emiatt nővéreivel és kolostorával együtt kiközösítették. Egy szerzetesnek el kellett vinnie a kolostorból az Eucharisziát. Hosszas tárgyalásokra és befolyásos emberek közbenjárására volt szükség ahhoz, hogy az érsek végül feloldja a kiközösítést. 2012-ben, szenttéavatásakor Hildegárdot XVI. Benedek pápa egyházdoktori címmel is felruházta.

L. K.

Budapesten, a máriaremetei kegytemplom kertjében tizenegedik alkalommal rendezték meg a Szeretetláng Fesztivált augusztus 29-én, mintegy háromezer hívő részvételével. A nap során előadások, tanúságtételek, dicsőítő dalok hangzottak el. Harminc pap gyóntatott és áldoztatott, adott lelki vigaszt a híveknek az örömteli, szentlelkus hangulatú rendezvényen. Az eseményről több részben számolunk be.

Nagy baj már nem érhet minket

Martos Levente Balázs püspök szentbeszéde a Szeretetláng Fesztiválon

A Szeretetláng Mozgalom a Katolikus Egyház egyik fiatal lelkeségi mozgalma, hivatalosan tizenhat éve létezik. Kindelmann Károlyné Erzsébet, egy hatgyermekes özvegyasszony 1961 és 1983 között Jézustól és Szűz Máriától magánki nyilatkoztatásokat kapott, melyeket Jézus Krisztus kérésére lejegyzett. A Szent István Társulat 2010-ben, majd a közelmúltban is megjelenítette Erzsébet asszony lelki naplóját (*Szeretetláng*). A mozgalom mára az egész világon elterjedt, hétmillió követője van, különösen sokan csatlakoztak hozzá Brazíliában. Magyarországon százharminc, a mozgalomhoz kötődő imacsoport működik. Erdő Péter bíboros, prímás 2009. június 6-án, Erzsébet asszony születésnapján a budapest-kispesti Jézus Szíve-templomban hirdette ki a Mária Szeplőtelen Szívének Szeretetlángja Mozgalom jóváhagyását.

Az idei lelkinapon a résztvevőket az esemény moderátora, Kindelmann Győző, Erzsébet asszony unokája és Kemenes Gábor, a mozgalom papi vezetője üdvözölte. Kindelmann Győző emlékeztetett: ugyanezen a napon az ország másik végében a magyar történelem

egyik legnagyobb tragédiájáról, a mohácsi csatavesztésről emlékeznek meg főpásztoraink. „Mi pedig itt, a Szűzanya kegyhelyén arról teszünk tanúságot, hogy van remény, minden azt sugallja, hogy van jövője Magyarországnak.”

A kezdődicsőítést követően gyerekek és fiatalok a szüleikkel együtt imádkozták az örömdetes rózsafüzért, Kemenes Gábor atya vezetésével. Délelőtt, a lelkinap csúcspontjaként, Martos Levente Balázs, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke mutatott be koncelebrált szentmisét.

Homíliájában a püspök leszögezte: a szeretet becézget. Az Egyház történetében húsz évszázada figyeljük, ahogyan a szeretet becézgeti Isten anyját is, aki Isten el nem égő szeretetének csipkebokra. Amit Isten felgyújt, az egészen önmagává lesz, sértetlenül, tisztán, egészen, mint a csipkebokor, amely lángolt, és mégsem égett el. Ilyen Mária tisztasága. „Kívánom nektek, testvéreim, hogy a Szűzanya szeplő-

telen és lángoló szívét szemlélve mindannyian kaphassatok, kaphassunk részt az ő kegyelemmel teljes lényének szeretetéből. Másrészt azt is kívánom, hogy tekintsünk Keresztelő Jánosra, és életének íve segítsen, hogy papjainkra is megértő, áldozatos szeretettel nézzünk.” A szónok megvilágította: biztat erre a *Szeretetláng* lelki napló. Amikor a hivatásokról van szó, azt olvassuk: „Kérjétek tőlem sok buzgó lelkű

fiatalt, mert sok fiatal lelkében ott él a vágy a papi hivatás iránt, csak nem találják senkit, hogy segítsen rajtuk.”

Martos Levente Balázs szerint nagyon sokszor rászorulunk az emberi biztatásra, egy hálózatra. Valakire, aki azt mondja: ne félj, vágj bele! „Hálásan gondolok vissza azokra, akik életemben segítettek, és azt mondták: szerintem ez nem lesz rossz neked, sőt, jó lesz” – vallotta

meg. A Szeretetláng lelki naplóban azt is olvassuk: „Nemcsak a még el nem indult hivatásokat ajánlom különös figyelmedbe, hanem még inkább a már elindult papi hivatásokért hozzá sok áldozatot.” Ez utóbbi azokat jelenti, akik már készülnek a papságra, de azokra is, akik már vállalták azt.

A püspök kifejtette: mindig megijed az áldozat szótól, ami azt a benyomást kelti, mintha valami hiábavaló terhet akarnánk a nyakunkba venni. Közben ezek jelek, arról szólnak, hogy ne akarjuk becsukni a szemünket a valóság előtt, ne akarjuk elhúzni a kezünket, ha valami érdekeset tapintunk: ne akarjuk letagadni, hogy az élet áldozatból, vérből és szenvedésből születik. Vállalni ezt, együtt, ez óriási erőt tud adni. Összefogást, életet. Aki nagyon szeret, az képes lesz arra, hogy elkezdjen együttérezni a másikkal, és ne a saját szükségleteit akarja állandóan betölteni.

Martos Levente Balázs arról is beszélt, hogy Isten „előszeretett” minket, ami azt is jelenti, hogy ezt

dolgozza fel. Egy fiatal muszlim lány, aki a kolostorban dolgozik, egyszer csak bevallja az egyik idős papnak – aki egyébként orvos –, hogy szerelmes. Megkérdezi tőle: „Te nem voltál szerelmes?” Ő pedig így válaszol: „De igen, voltam. Ám aztán rám talált egy nagyobb szerelem.”

„Testvéreim, ha mi hűtlenné válunk is, Isten hű marad – hangsúlyozta a püspök. – Nem vonja vissza az ő nagyobb szeretetét. Az nem bicsaklik meg, nem törik meg. Ezért van alapja a mi igyekezetünknek is, hogy vissza-visszatérjünk az első szerelemhez, az első szeretethez. Ahhoz a tűzhöz, amelyről Jeremiás azt mondja: »Már azt gondoltam: Nem törődöm vele, nem beszélek többé a nevében, de akkor mintha tűz gyulladt volna a bensőmben.« (Jer 20,9) Pál apostol pedig ezt írja

Martos Levente Balázs arra is rámutatott, hogy a mai világban az ember időnként akkora ködbe jut, hogy az orráig sem lát, s a börtön, a kétkedés éjszakája sokféle formát ölthet. Van, aki azt gondolja: ezt már nem kellene elvállalnom, de hát annyira kérik. Vagy valaki úgy érzi: a feladathoz nincs elég tehetsége, ám nincs más, aki elvégezze. A püspök ismét az *Emberek és istenek* című filmre hivatkozott:

örömeinkben is azt énekeljük: »Ó, szerencsés vétek.« Még a gőgöt is a javunkra tudja fordítani Isten irgalma. Hányszor kellene azt mondanunk magunknak: Jól van, Balázs, ne lógasd már az orrod! Olyan jó, hogy tökéletes akarsz lenni, jót tenni, de kicsit engedd el ezt! Mert a döntő változás a szívünkben már megtörtént.”

Martos Levente Balázs püspök azt kérte a hívektől: gondoljanak azokra, akikről el tudják képzelni, hogy papok lehetnének. Csak a Jóisten tudja, hogy kit hív meg. Miért ne használna fel a mi szeretetünket? S gondoljanak azokra a papokra is, akiknek ismerik a szerethető oldalát, és talán tudnak valamit a kevésbé szerethető tulajdonságaikról is. „Feljűk is küldjünk szeretetet ezen a mai napon. Gondolkozzunk el azon is, vannak-e olyan emberek, közösségek, akiket/amelyeket azért veszünk bele az imádságunkba így a távolból, mert tudjuk, hogy szükségük van Jézus papi szeretetére, a vőlegény szeretetére, a Szűzanya szívének egészen tiszta szeretetére. Ha találunk ilyeneket, akkor kezdünk egészen menyasszonnyá változni. Mert Isten olyannak akarta az Egyházat, hogy az tudjon ajándékozó, gyengéd és megerősítő szeretettel fordulni a világ felé.”

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

a hivatást, megjelöltséget talán még akkor sem tudjuk elveszíteni, ha nem mindjárt engedelmeskedünk neki. Nagyon sokszor hosszú időre, nagy vargabetűkre van szükségünk ahhoz, hogy végül beleegyezzünk. Természetesen ez nemcsak a papi hivatásra érvényes, hanem a keresztény élet új meg új kihívásaira is. A püspök utalt az *Emberek és istenek* című filmre, amely az 1996-ban az algériai Tibhirine-ben muszlim szélsőségesek által meggyilkolt hét trappista szerzetes vértanúságát

Timóteusnak: »Éleszd fel magadban az Isten kegyelmét, amely kézzérátétel folytán benned él« (2Tim 1,6). Isten hívása megelőz minket, és újra meg újra jó visszatérni hozzá.”

A szónok leszögezte: Lehet ódákat zengeni a papi hivatás nemeségéről és magasztosságáról, de közben az igazi, egyszerű kihívások egy hívó ember, egy családapá, családjának, meg egy pap életében ugyanazok. És ha ezeket olykor merjük megosztani egymással, akkor az élet realitásabbá válik.

az egyik szerzetes nagyon fél attól, hogy megölik őket. Az apát pedig ezt válaszolja neki: „De hát mi már odaadtuk az életünket. Mi már meghaltunk.” Az életünket mélységesen átjárja ez a titok, hogy a keresztségben már meghaltunk. „Nem tudom, hogy ez felvidít-e minket. De tényleg arról van szó, hogy a Jóisten egyszer már egészen magához ölelt bennünket, ezért nem történhet velünk nagy baj. Botrányos kimondani ezt, de hát tudjátok jól: még a húsvéti

A rendezvényen készült
videóriportunkat a QR-kódot
beolvasva tekinthetik meg.

Partnerként a változásban

Heidl György a kormányzat és az egyházak közös felelősségéről, jövőépítéséről

Hogyan meríthet útmutatást egy állami felsővezető az ókeresztény egyházatyák tanításaiból? Mi a feladatuk a szekuláris államban az egyházaknak, és hogyan tekint rájuk a kormányzat? Miként segítheti a támogatási rendszer a helyi közösségek valódi megerősödését, és hogyan állítható helyre a bizalom a mai, mélyen megosztott társadalmi légkörben? Ezekről a kérdésekről, valamint az állam és az egyház együttműködésében zajló gyökeres változásokról beszélgettünk Heidl György társadalmi kapcsolatokért (magyarságpolitika, civil, nemzetiségi és felekezeti ügyek) felelős államtitkárral, aki állítja, napjaink társadalmi folyamataiban kulcsfontosságú a párbeszéd, az empátia és az érdemi egyeztetés.

– Tudományos munkássága alapján talán nem túlzás azt állítani, hogy szinte együtt él az egyházatyákkal. Állami szerepvállalásában milyen útmutatásokra hagyatkozhat a tanításukból?

– A patrisztikus irodalomból rengeteget lehet tanulni a társadalmi kapcsolatokért felelős állami vezetői szerepben is. Az egyházatyákként tisztelt püspökök rendkívül műveltek, retorikailag is nagyon képzettek voltak, és különösen erős szociális érzékenységgel bírtak. Nagy Szent Bazileiosz alapította az első kórházat, Nazianzoszi Szent Gergely prédikációi mélyen megindító módon szóltak arról, hogyan lehet segíteni például a leprásokon. Szent Ambrus és Aranyszájú Szent János következetesen érveltek a szegényekről való gondoskodás szükségessége mellett, az uszoraszedés ellen. Ez egészen új helyzetet teremtetett, mert a szegények és a betegek sorsa korábban nem volt része a klasszikus retorikának. Az egyházatyák is szembesültek az Egyház hatalomhoz való viszonyának kérdésével, azzal, hogyan őrizhető meg az Egyház eredeti identitása, és milyen kapcsolatot lehet, kell kiépíteni az államhatalommal, a császárral és a császári udvarral ahhoz, hogy megmaradjon az Egyház önazonossága.

– Ebből a szellemi háttérből érkezve mi vezette arra, hogy igent mondjon az államtitkári felkérésre?

– Egyházi és egyetemi vezetői megnyilvánulásaimban korábban többször foglaltam meg határozott és világos kritikát arról, hogy rossz irányba tart a magyar közélet. Amikor óriási változás áll előttünk, megnyílnak lehetőségek, és kap az ember egy felkérést: „Eddig bíraltad, megfogalmaztad, hogyan lenne jobb, akkor most gyere és csináld!”, arra nem igazán lehet nemet mondani, mert lelkiismeret-furdalásom lenne,

hogy meg sem próbáltam, csak szájhősködtem. Állami megbízatást ellátó vezetőként el tudom különíteni magamban azt, hogy elkötelezett katolikus vagyok, ebben a tisztségemben nem jelenhetek meg az Egyház képviselőjeként. Szekuláris államban, demokratikus közegben dolgozunk. De természetesen az, hogy egy adott ügyben ki milyen döntést hoz, függ a belső meggyőződésétől, az identitásától. A keresztény politikusi habitusra vonatkozóan jó útmutató a Katolikus Egyház társadalmi tanítása, a kereszténydemokrácia és a keresztény szociális elvek mára kikristályosodott világa. Ez az, ami meghatározó lehet. Ha valaki alaposan tanulmányozza ezeket, akkor azt is látja, hogy az Egyház a 19. századtól kezdve már a szekuláris világgal való párbeszédben fogalmazta meg a társadalmi tanítását, saját korai tapasztalatait is beleépítve. Ez fontos és jó alap, amikor az egyes esetekkel kell foglalkoznunk. Látunk torz értelmezéseket is, amikor valaki a keresztény hitelveket bunkósbotként használja, és rá akarja erőltetni a saját nézeteit egy teljesen szekuláris társadalomra. Ilyenkor nem az a megoldás, hogy zászlót vagy kardot ragadok, hanem megnézem, az adott esetben melyik döntés a számomra elfogadható. Másfelől viszont fontos adottság, hogy katolikusként nagyobb empátiával és tájékozottsággal tudok viszonyulni az egyházügyekhez.

– Milyen súllyal vannak jelen az egyházakat érintő kérdések az államtitkárság tevékenységében?

– Sok a kihívás az egyházak és a felekezetek terén is. Számos találkozásunk volt már egyházi vezetőkkel minisztériumi keretek között és rendezvényeken, ahol kötetlenebb beszélgetésekre is alkalom nyílt. Érzékelhető a körükben egyfajta bizalmatlanság, de bízom abban, hogy akik az életüket az evangélium hirdetésére tették fel, azok képesek megnyílni, és felülvizsgálni az előítéleteiket, ha nem találkoznak azokat megerősítő tapasztalatokkal. Úgy gondolom, eddig nem adtunk okot az előítéletek erősödésére.

Azt is el kell mondanom, hogy az egyházak és a civil közösségek hozzászórtak ahhoz, hogy ha szükségük van valamire, írnak egy levelet, kérnek ennyi és ennyi millió forint támogatást. Az elmúlt hetekben a másfél millió forinttól a másfél milliárdig terjedt a skála ezekben a kérésekben. Ezekre én sorra nemet mondok, mert szeretnénk egy átlátható pályázati, támogatási rendszert kialakítani. Legyenek pontos keretek, és az állam akkor támogasson valamit, amikor ténylegesen szükség van állami beavatkozásra. Vajon milyen közösség az, amelyben a legapróbb hitéleti ügyet is az államtól várt pénzből akarják finanszírozni, és nem az adott közösség vállalja fel a megoldását? Olyan irányba kívánjuk módosítani a rendszert, hogy az erősítse a közösségeket, és megmaradjon az autonómiájuk. Erősödjön a szolidaritás azáltal, hogy a helyi közösség tagjai részt vállalnak a saját ügyeikben akár munkával, akár anyagi támogatással. A korábbi működésmód a civil létforma lényegét rombolta, és az egyházi közösségeknek is a lényegét tette tönkre.

Minek indítsanak egyházmegyék olyan, nem az államtól átvállalt feladatokat ellátó vállalkozásokat, amelyek soha nem lehetnek önfenntartók, és folyamatosan az állam támogatására szorulnak? Ezek azok az ügyek, amelyek kiváltják a jelenleg tapasztalható népharagot, és érzékelhető egyházellenességet eredményeznek a közbeszédben. Nekünk, az egyházi ügyek felelőseinek egyszerre jelent nehézséget és megoldandó feladatot az, hogy védjük az egyházakat a jogtalan, gyakran igazságtalan kritikákkal szemben, ugyanakkor megváltoztassuk azt, amit jogosan ér bírálát, és eközben elnyerjük az egyházak bizalmát. Ebben is látjuk a feladatunkat.

– Mit jelent az egyházak számára a jelenlegi egyházellenes hangulat?

– Az ilyen helyzetek leckét jelentenek az egyházaknak. Önvizsgálatot kell tartani, amikor a népszámlálási adatok tükrében világossá válik, milyen sok embert veszítettek el az elmúlt tíz évben. Egész generációk nem tartják ma tekintélynek az egyházakat, és tömegek fordultak szembe azzal a politikai rezsimmel, amelyik állítólag az egyházak természetes szövetségese volt. Ez önvizsgálatra kell hogy indítsa az egyházakat. Ha nem teszik meg, akkor soha nem fognak kijönni abból a helyzetből, amelyben céltáblái ezeknek a bírálatoknak. Politikai cselekvés nem tud segíteni rajtuk. Nekik maguknak kell felismerniük, hogy baj van, hiszen gyógyítani is csak akkor lehet, ha elismerjük, hogy van betegség.

A szembenézés erőteljesen egyházi belügy és feladat. Jó alkalmat kínál erre az a körlevél, amelyet a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia az 1996-ban kiadott *Igazságosabb és*

– A kormány megalakulása óta eltelt száz nap az ismerkedés, a kapcsolatok feltérképezésének ideje volt. A következő lépés várhatóan az egyházügyi törvény lesz?

– Intenzíven folynak a megbeszélések az egyházi közösségekkel, köztük a három zsidó felekezettel, a protestáns egyházakkal, és más vallások hazai képviselőivel is találkoztunk már. Kiváló munkatársai vannak a helyettes államtitkárságnak, olyan kollégák, akik az előző kormányzat alatt is ott dolgoztak, az egyházak iránt elkötelezettek, nem pedig politikai pártok iránt, ami nagyon jó. A helyettes államtitkár tudása lenyűgöző, a munkatársak mélyen ismerik az adott területet, komoly szaktudás áll tehát rendelkezésre.

Az egyházügyi törvény annyira súlyos kérdés, hogy semmiképpen sem szeretnénk elkapkodni. Az őszi ülésszakra nem fog bekerülni, jelenleg a gondolkodás és a párbeszéd fázisában vagyunk. A 2011-es egyházügyi törvény a Katolikus Egyházat is meglepte. Mi biztosan nem lépünk előkészítetlenül, mindig az érintettekkel együttműködésben és egyeztetésben haladunk, és amit kidolgozunk, az párbeszédalap lesz. Nagyon nehéz a feladat, nincs tökéletes megoldás, de látunk a jelenleginél jobb módokat.

A finanszírozás tekintetében is változtatáson dolgozunk. Hozzászoktatták az egyházakat ahhoz, hogy feudális rendszerben éljenek: akinél a kasszakulcs, ahhoz kell járulni. Ilyen a jövőben nem lesz.

– Milyen szerepet tölthetnek be az egyházak a szekuláris társadalomban?

– Szekularizált a világ, de a nyugati gondolkodás történetileg keresztény alapú, emberképét is a kereszténység alakította ki. Az egyháznak megvan a kétezres éves hivatása. Leegyszerűsítve: a lelkek üdvösségét szolgálja, és ezt az örök küldetést mindig egy adott korban, adott hatások mentén, adott viszonyrendszerben kell megvalósítania. Az állammal való kapcsolatában ma a diakónia területének feladatai vannak előtérben, amelyeket átvállal az államtól, s ezekhez az állam jogszabályok alapján normatívákat rendel. E tekintetben nem nagyon különbözik az alapítványoktól, egyesületektől. Abban

javára folytatott építő tevékenységét, jelenlétét el kell ismerni. Amikor a jelenlegi állapotról beszélünk, semmiképpen nem lehet zárójelbe tenni ezt a kultúraalakító erőt, az anyanyelvet, az irodalmat, a művészeteket formáló, megteremtő hatást, azt az örökséget, ami a nem hívők számára is érték, és ami az ő identitásukat is alakította.

– Mire gondolt, amikor az egyik írásában úgy fogalmazott, hogy az egyházkép, ami ma él az emberekben, összességében igazságtalan?

– Az emberek egyházzól alkotott képe ma sokszor valóban igazságtalan. Eszerint a Katolikus Egyház dogmatikus, értelemellenes, feltétlen engedelmisséget követel, és illeték-telenül beavatkozik az emberek magánéletébe. Holott ami a Katolikus Egyház tanításában dogmaként rögzül, az igazából nem megköt, hanem felszabadít. A dogmák paradoxonokra épülnek, amelyek túllendítenek minket a ráció korlátain, és az értelem fölöttihez vezetnek. Ez a dogmákban a legnagyobb lehetőség. Ha ezeken gondolkodni kezd az ember, elképesztő távlatok nyílnak meg az értelem keresése számára. Az Egyházhoz tartozás éppen ezért a szabadság közege, úgy, hogy az Egyház közben világossá teszi az elkötelezettségét és az elvárásrendszerét is. Ennek az odatartozásnak bárki számára azt kellene jelentenie, hogy ő valamilyen módon Isten országának polgára, felszabadult, szabadabb lett ember, mert Krisztus kiemelte őt ebből a világból, s így bár abban él, már nem a világé.

– Milyen fórumokon lát esélyt a valódi társadalmi párbeszédre a megosztottság mai viszonyai között?

– Valóban nagy a feszültség az emberekben, a családokban és a munkahelyeken a rendkívüli politikai megosztottság miatt. A társadalmi közegben ugyanazt tehetjük ez ellen, mint amit a családon belül. Úgy kerülhetjük el, hogy hamis és elleneséges képünk legyen egymásról, úgy juthatunk közelebb a másik megértéséhez, ha meghallgatjuk, ki mit és miért támogat vagy utasít el, ha nem sértődünk meg, és ha nem fordítunk hátat egymásnak. A véleménycsere alapvetően a személyes találkozásokban tud megvalósulni. Túlságosan eluralkodott a mindennapjainkban a közösségi média. Ez az arctalan, metakommunikáció nélküli közeg szorongásokat, feszültséget kelt és gyűlöletet szít, így nem alkalmas a valódi párbeszédre. Sajnálatos, hogy ilyen nagy szerepet kapott az életünkben. Ezzel együtt jelen kell lenni ebben a térben is. A saját Facebook-oldalamat én is megtartottam, hogy a munkánkba legalább kis betekintést nyújtsak. Összefoglaló jelleggel időnként hírt fogok adni az államtitkárság munkájáról, hogy tájékoztassam azokat, akik első kézből szeretnének értesülni arról, mi minden történik. Sokat dolgozunk, és mert nagyon nagy várakozás övezi a változásokat, ezekről mindenképpen beszélni kell.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

testvériesebb világot! című püspöki körlevél megjelenésének 30. évfordulójára tervez. Ha ez nem azzal kezdődik, hogy szembenézőnk az elmúlt évekbeli felelősségünkkel, hanem arról szól, hogy mi mindent jól csináltunk, csak a világ rossz, akkor nincs esély arra, hogy az Egyház tekintélyre tegyen szert.

azonban igen, hogy az egyházaknak óriási a szerepük a kultúraformálásban, a történelem alakításában. Figyelembe kell venni azt a többletet, értéket, amit hozzá tudnak adni a társadalom életéhez és működéséhez. Szerintem az államnak és az állampolgároknak is tudatosítaniuk kell ezt, s az egyházaknak a közösség

Az elődök nyomában, hűséggel az evangéliumhoz

Apostoli protonotárius kanonokká iktatták be Török Csabát

A kassai vértanúk emléknapján, szeptember 7-én az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent Adalbert-főszékesegyházban Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspökkel, az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan nagyrépostjával ünnepelték Török Csaba, az esztergomi székesegyház plébánosa, egyetemi tanár apostoli protonotáriusi kanonoki beiktatását.

Szent Kőrösi Márk, Szent Pongrácz István és Szent Grodecz Menyhért, a kassai vértanúk emléknapján együtt ünnepeltek az Esztergomi Főszékesegyházi Káptalan tagjai, a főegyházmegye papjai, az esztergomi szeminárium előjárói és papnövendékei. A szentmise előtt, külön szertartás keretében Török Csabát beiktatták a Főszékesegyházi Káptalan testületébe.

A szertartás elején Mohos Gábor nagyrépost, a Főszékesegyházi Káptalan tagjai és az ünneplők együtt hívták énekükkel a Szentlelket, majd Molnár Alajos örkanonok felolvasta Erdő Péter bíboros, prímás kinevező okiratát, melyben a főpásztor hangsúlyozta Török Csaba „tanbeli és életmódbeli kiválóságát, lelkiismeretes munkáját”, és főpásztori áldását adta rá.

Az új kanonok tevékenységét Mohos Gábor méltatta. Kiemelte, a kinevezés egyfelől elismerése Török Csaba az Egyházban a média, a közélet és a művészetek terén végzett több évtizedes szolgálatának, másfelől pedig meghívás egy ősi egyházi hagyomány továbbvitelére. A nagyrépost

elmondta, hogy a kanonoki testület évezredes hagyományt őriz. Létrejöttkor Szent István egy egész népet akart elvezetni a kereszténységre, nemcsak tanítással, hanem példaadással is, egy olyan élettel, melyben minden talentumával az evangéliumról tett tanúságot. „Csaba atya

élen jár ebben. Sok talentuma kamatoztatásával nagyban gazdagítani tudja a kanonoki testületet” – mondta Mohos Gábor. Kifejtette: a kanonoki cím ma inkább elismerést jelent, mint gyakorlati tevékenységet. A kanonokok örökösei és letéteményesei egy ősi hagyománynak, amely működési formáját és történelmi körülményeit tekintve is sok változást élt meg – a török hódoltság idején például a káptalan Esztergomból Nagyszombatba költözött. A testület tagjai között azonban az imádság és az egyházmegye szolgálata mindvégig összekötő kapocs maradt. A kanonokok lélekben közösséget alkotva ma is havonta megfogalmazott közös szándékért imádkoznak, miközben mindannyian sokféle egyházi feladatot látnak el.

A nagyréposti beszéd után következett Török Csaba hitvallása és esküetele, majd megkapta és felöltötte a protonotárius kanonoki címmel járó ünnepélyes öltözetet, a lila színű mocétumot (a testet könyékig takaró, közepén gombolt körgalléros liturgikus öltözet) és a birétumot (fejfedő). Az új kanonokot Mohos Gábor vezette a számára kijelölt stallumhoz, a Símor János-kóruszékéhez.

A jelenlévők az Ad multos annos vivat! énekel Isten áldását kérték Török Csaba életére. A szertartás a Te Deum elénekülésével zárult, majd szentmisével folytatódott az ünnepség. A liturgia főcelebránsa Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök volt, a szónok pedig Török Csaba, apostoli protonotárius kanonok.

Török Csaba homíliájában arról szólt, hogyan lehet élet egy hagyományban, mit jelent a hagyomány folytonossága, miként formálják ma hitünket elődeink, akik életükkel mutatták meg az evangéliumi utat, és hogyan válik örökségük a mi küldetésünké.

A szónok mindenekelőtt megerősítette közösségét a múlt és a jelen kanonoki testületével, melynek tagjai közt fontos kapocs a Collegium Germanicum et Hungaricum, ami a főszékesegyházi testület sok tagja számára az alma mater.

Az elmúlt harminc évre – kamaszkorára, papi tanulmányaira – visszatekintve Török Csaba megállapította, a káptalan névsorában olyan nevek szerepelnek, amelyek viselői nyomot hagytak az életünkben. Látjuk, milyen művelt tanárok alkották és alkotják a káptalant, ahogyan azt is, hogy ez a testület milyen időtállóan bizonyult, mindig ott volt az egyházmegye szívében – mondta.

Török Csaba megemlítette két tanárát, Dékány Vimost és Gaál Endrét, akik igen mély hatást tettek rá. Papnövendékként különösen kedvelte az óráikat nagy tudásuk és szórakoztató előadásmódjuk miatt. Am nem ez volt az egyetlen érdemük: „élettörténetükön keresztül hitelesen mutattak meg valamit abból a közös küldetésből, amelyre az evangélium mutat”. Sok nehéz tapasztalattal, méltánytalansággal, kereszttel kellett megküzdeniük, de mindketten megmaradtak a szeretetben, a hűségben.

Kitartás és alázat, sok évtizedes szolgálat volt az életük – hangzott el a homíliában.

Török Csaba megvallotta, hogy elfogódottsággal olvasta Erdő Péter kinevezési levelét, hiszen a testület, melynek tagja lett, nagyszerű, nagy műveltségű, példaértékű emberek közössége, akikre felnéz. Rámutatott, mennyire fontosak számára a papi példák, így Kőrösi Márk is, akit bár lekipásztori kinevezés nem kötött Kassához, és jól tudta, mi vár rá, ha ott marad, mégsem menekült el. Azt a döntést hozta, hogy tanúságot tesz Krisztusról, és a legvégsőig kitart. Ma pedig megerősítést jelent az esztergomi szeminárium hallgatói számára, hogy szentként tisztelhetik a nagyszombati szeminárium egykori rektorát.

Török Csaba érzékletes kifejezésekkel írta le mindazt a kínzást, amit a vértanúk elszenvedtek. „Nekünk nem ütlegettek a testünket. Nem szegeztek várkastély kapujára a kezeinket. De ne is tegyék! Voltak és vannak küzdelmeink, fájdalmaink és sebeink. Jóleső érzés, hogy ezekben nem vagyunk egyedül. Olyan emberek jártak előttünk a hit útján, akik tanúságtételből erősebbek voltak nálunk, akik miatt kimondhatjuk, a félelem a legfőlösebb dolog az életünkben, mert voltak emberek, akik a nehézségek közt fel tudtak emelkedni, s akik révén megvan a bizonyosság, hogy a lehetetlen sem lehetetlen.”

Török Csaba így fejezte ki köszönetét: „A jelen lévő tagok felé mondok köszönetet azért, akik már nincsenek közöttünk. Köszönet azért, hogy újra és újra kapunk olyan embereket, akiknek arcán, karakterében tükröződik Isten arca. Ők a mi útmutatóink, ajándékunk, reményünk” – fogalmazott. Köszönetet mondott azért is, hogy az egyházmegye papi közössége ma is hordozza küldetését.

Utalva annak a plakettnek a feliratára – Oremus pro invicem (Imádkozzunk egymásért!) –, amit szentelésükkor kapnak a végzett papnövendékek, kifejtette: számára ez az egyházmegye testvériségét jeleníti meg, amelynek legmélyebb kifejeződése a tanúságtévő ima. Végezetül Isten áldását kérte azért, hogy „mi is tudjunk továbbajándékozni valamit abból a rengeteg jóból, amit kapunk”.

Az ünnepi szentmise végén Mohos Gábor a kassai vértanúk ereklyéjével adott ünnepélyes áldást, majd a jelenlévők elénekelték a Salve Regina kezdetű Mária-himnusz.

Török Csaba 1979-ben született, 2003-ban szentelték pappá. 2003 és 2005 között a római Collegium Germanicum et Hungaricum hallgatója volt. Egyetemi tanár, az Esztergomi Hittudományi Főiskola oktatója. 2011-től a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tévéreferense. 2020-tól az esztergomi bazilika plébániai kormányzója és a Főszékesegyházi Kincstár igazgatója, 2021-től címzetes prépost. 2025-től az esztergomi bazilika plébánosa.

Trautwein Éva
Fotó: Mudrák Attila

Ülésezett a püspöki konferencia

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) 2026. szeptember 2–4. között tartotta őszi rendes ülését. A püspökök testülete a szokásoknak megfelelően idén ősszel is kihelyezett ülést tartott, amelynek ezúttal a Kaposvári Egyházmegye Bárdudvarnokon található Porta Pacis lelkigyakorlatos háza adott otthont. A püspökök közösen ellátogattak a kaposvári Irgalmasság Házába, valamint a Kaposmérő-Baglason található tanodába. Az ülésen részt vett, az apostoli nunciatura ügyvivője, Mons. José Antonio Rodríguez García is.

A püspökök megköszönték Bábel Balázs érsek úr 27 éves szolgálatát a Kalo-csa-Kecskeméti Főegyházmegye élén, egyúttal örömmel köszöntötték Palánki Ferenc kinevezett érsek urat, Isten áldását kérve szolgálatára. A püspökök testülete döntése értelmében az Országos Liturgikus Intézetet a következő öt évben is Fábry Kornél püspök úr vezeti. Fábry Kornél püspök úr marad/lesz a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok magyar küldöttje is. Az EWTN katolikus nemzetközi televízió MKPK által megbízott felelőse továbbra is Sajgó Szabolcs jezsuita atya marad.

A püspökök testülete döntése értelmében a Szent Erzsébet rózsája-díj átadásához kapcsolódó jótékonyági est kedvezményezettje az idei évben a Bakonyszücsön található Lelki Rehabilitációs Központ lesz. Az intézmény hiánypótló módon lelki rehabilitációs lehetőséget biztosít a daganatos megbetegedésben, illetve más súlyos egészségkárosodásban, fogyatékosságban szenvedő gyermekek, felnőttek, valamint gyermekek esetében családjuk részére is.

A Hivatás Éve országos megnyitójára december 12-

13-án Rábakethelyen és Szombathelyen kerül sor. A tematikus év kiemelt eseményei lesznek az április 17-én Mátraverebély-Szentkúton megrendezésre kerülő országos ministráns találkozó, illetve a május 21-i országos papi találkozó Győrben. A szervezők bátorítják az egyházi intézményeket és közösségeket, hogy kapcsolódjanak a Hivatás évéhez saját programokkal és tematikákkal.

A püspökök testülete meghallgatta Benyusz Márta jogász, katolikus gyermekvédelmi szakember beszámolóját. A Kiskorúak Védelmével Foglalkozó Pápai Bizottság európai regionális tanácsadója beszámolt a Magyar Katolikus Egyházban futó gyermekvédelmi programokról. Tájékoztatót a nyáron hazánkban járt Luis Manuel Alí Herrera püspök, a Kiskorúak Védelméért Felelős Pápai Bizottság titkárnak látogatásáról, amelyen közösen áttekintették a magyar egyházmegyek által megvalósított gyermekvédelmi lépéseket, amelyeket a Szentszék illetékes bizottsága is elismer, illetve néhány javaslatot is megfogalmaztak a további lehetséges lépések vonatkozásában. A bizottság továbbra is együttműködik a Magyar Katolikus Egyházzal, nem ellenőriz, hanem az egész világegyház tapasztalatát hozza el hazánkba. Egyúttal nálunk is keresik a jó gyakorlatokat, melyeknek célja, hogy még biztonságosabbá tegyünk intézményeinket.

Az 1956-os forradalom 70. évfordulóján méltó ünnepség keretében emlékeznek meg a forradalom áldozatairól az MKPK tagjai. Az ünnepi szentmise 18.00 órakor kezdődik Budapesten, az Egyetemi templomban.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia harminc

évvél az 1996-ban megjelent *Igazságosabb és testvériesebb világért!* című körlevele után újra társadalmi témájú körlevelet ad ki, melynek bemutatója október 19-én lesz.

Az MKPK tagjai 2026 novemberében ad limina látogatást tesznek Rómában, melynek keretében XIV. Leó pápa is fogadja a püspökök testületét.

2026. szeptember 18-20. között kerül megrendezésre a Katolikus Társadalmi Napok, azaz a KATTÁRS. Az idei esemény házigazdája Kaposvár lesz. A fesztivál központi programjai a teremtésvédelem, a család és a kultúra mentén szerveződnek. Jelmondata pedig: „Igazságosabb és testvériesebb világot!”.

Az idei évben ismét emelkedett a Pázmány Péter Katolikus Egyetemre felvettek száma. A 2026/2027-es tanévet 4.660 hallgató kezdheti meg alap-, mester- vagy osztatlan képzésben, ami 611 fővel, azaz mintegy 15%-kal több, mint az előző évben.

Idén november 21-én, a BOK-csarnokban kerül megrendezésre a Forráspont. A 2018 óta minden évben megtartott ifjúsági rendezvényen 2023-ban Ferenc pápával is találkozhattak a jelenlévők. A szervezők idén novemberben is zenés dicsőítéssel, tanúságtételekkel, szentségimádással és szentmisével várják a gimnazista és egyetemista korú fiatalokat.

Budapest, 2026. szeptember 7.

Németh Gábor,
az MKPK titkára

Együtt a jó és a balsorsban is

Jubiláns házaspárok ünnepe Győrben

Győrben gyűltek össze hálaadásra a szentségi házasságuk kerek évfordulóját ünneplő párok. Rekordszámú, összesen négyszázöt házaspár vett részt a Veres András győri megyéspüspök által bemutatott szentmiséken szeptember 5-én délelőtt és délután a Nagyboldogasszony-székesegyházban. Együtt tettek tanúságot arról, hogy ahol „megbocsátunk szeretetben, irgalmasságban, és még nagyobb elköteleződéssel válaszolunk a nehézségekben, ott Isten szeretete csodát tud tenni”.

Veres András megyéspüspök kezdeményezésére született meg a házassági jubileumukat ünneplő párok szentmiséjének hagyománya. Idén a székesegyház fogadta a házaspárokat. Délelőtt az 5–35., délután a 40–70. házassági évfordulójukat ünneplő házaspárok gyűltek össze, hogy, megújítva házassági fogadalmukat, hálát adjanak és Isten áldását kérjék a folytatáshoz. A szentmisét átszótték a Mária-énekek; a főcelebráns fohászában kérte Istent, hogy

Veres András győri püspök: a szentségi kegyelmekkel élve az életünket, megtapasztaljuk azokat a menyegzői örömöket, amelyek Isten országának jelenlétéből fakadnak

„Irgalmas szeretetével álljon mellettetek jó és balsorban egyaránt”.

Veres András a hálaadásra összegyűlt házaspárokat köszöntve ezzel kezdte a beszédét: a hála ugyan nem vallásos erény, de a hívő ember egészen biztosan nem lehet hálátlan. A hálaadásunkban benne van a bűnbánattartás, ugyanakkor érezzük a segítség jelenlétét az életünkben, amikor emberi erőfeszítésünk kevés

lenne ahhoz, hogy a dolgunkat eredményesen végezzük és megküzdjünk a nehézségekkel. Azért is vagyunk most itt, hogy együtt adjunk hálát Istennek mindnyájunkért, az elmúlt évekért.

Veres András, a kánai menyegző történetéhez kapcsolódva, homíliájában ezt a kérdést tette fel: Jézus miért a kánai menyegzőn tette az első csodáját? A püspök válaszában

a csodák jelentőségéről és üzenetéről elmélkedett. Az Úr által tett csodák egyrészt arról tanúskodnak, hogy Jézus igyekezett fölemelni nyomorúságából az embert. Másrészt a csodáknak van egy mélyebb jelentősége is: Jézus a csodáival akarta igazolni istenségét. Olyan dolgokat vitt végbe, amelyekre az ember nem képes. Továbbá – és talán erre a ma élő embernek is fel kell figyelnie –, Jézus ezzel az első csodájával szeretett volna ízelítőt adni abból, ami majd az örökkévalóság lesz a számunkra. Jézus ugyanis sokszor hasonlította Isten országát a menyegzőhöz, és miközben megmutatta a „morzsákat” Isten szeretetéből, figyelmességéből, arra utalt, hogyan nyilatkozik meg számunkra szeretete az örökkévalóságban.

Mai csodák

Isten ma is tesz csodákat. Nem engedi meg, hogy az ember bele-süllyedjen a bajokba, belekeseredjen a nehézségekbe. Jézus ma is segítségünkre siet, és csodát tesz értünk – fogalmazta meg a bizonyosságot Veres András. Rámutatott, Jézus menyegzői csodájának az

is üzenete, hogy a házasság isteni elrendelés. A férfinak és nőnek teremtett ember Isten szándéka szerint kötődik egymáshoz. A mai kor embere próbálja elbagatellizálni a házasság isteni rendelését. Holott a szentségi házasságban – ahova a pár a kánai jegyesekhez hasonlóan meghívja Jézust – Isten sok-sok ajándéka várja a házaspárt.

A kánai menyegzőn az ifjú pár és családja zavarba jött, mert elfogyott a boruk, és szegyenben maradtak volna, ha Jézus nem siet a segítségükre. Ma is, a szentségi kegyelmekkel élve az életünket, megtapasztaljuk azokat a menyegzői örömeiket, amelyek Isten országának jelenlétéből fakadnak. Ha tudunk irgalmasan, áldozatkészen, szeretetben élni, akkor Isten jelen van az életünkben, jelen van a házasságunkban, a családunkban, és azt az örömet adja, amit Isten országa jelent már most, és jelenteni fog az örökkévalóságban. Jézus csodái új reményt, új életet hoznak az életünkbe. Lehangolt-ságunkban, elkeseredettségünkben, reményvesztettségünkben a hitünkben merítünk bizonyosságot arra, hogy Isten a mi életünkben is csodát akar tenni. Jót akar nekünk. Befogadni mindezt csak akkor tudjuk, ha nyitott a szívünk, ha olyan az életünk, mely az evangélium útján halad.

A menyegzőn Jézus anyja figyel fel az ifjú pár szorult helyzetére, s emelt szót érdekükben. Itt, a Könnyező Szűzanya kegyhelyén tudatosítsuk, hogy Mária ma is

közbenjár értünk! Látja gondjainkat, s ha kérjük közbenjárását, nem mulasztja el, hogy segítsen nekünk – mondta Veres András. A püspök Dosztojevszkij nyomán azt fogalmazta meg, ahol az elutasítások, a bántások ellenére is tudunk szeretni, mértéktelenül és mindenekfelett – isteni szeretettel –, ott megtaláljuk a boldogságot, mert a szeretet szeretetet szül. „Szeretettel adni, s érte semmit sem várni. Így kell élni!” – idézte üzenetül Mezei Mária színész, énekes dalszövegét.

A homíliát követően a párok megújították a házasságkötéskor tett ígéretüket. A szentmise végén a házaspárokat egyesével szólították, akik átvették a jubileumi emléklapokat.

A szentmise után a székesegyház előtti téren csak mosolygó, boldog arcokat láttunk. Néhányukat meg tudtuk szólítani. Carlo Volpe és Bradean-Volpe Éva idén ünneplik házasságkötésük tizenötödik évfordulóját. Jelenleg Mosonmagyaróváron élnek, öt gyermekük van. „A mai szentmise megújító alkalom volt számunkra, sokat jelent, hogy itt lehetünk. Megerősítő volt, amit Veres András mondott: Jézus által együtt lenni, és minden alkalmat megragadni, hogy megerősödjünk a hitünkben. Isten elkezdett bennünk valamit,

ez velünk marad, és mindig segít. Kellenek ezek az ünnepi alkalmak, mert a hétköznapi feladatok közepette nem mindig tudjuk felemelni

pot –, és reméljük, öt év múlva újra itt lehetünk.” Márti azt fogalmazza meg, mit jelent számára a házasság boldogsága: „A napjaink munkával

a tekintetünket” – mondja a feleség. Carlo megerősíti: „Szép volt tizenöt évvel ezelőtt meghívni Jézust a házasságkötésünkre, és megtapasztalni az életünkben ennek a csodáit.” A házaspár a mindennapi ima szükségességére hívja fel a figyelmet: „Nagyon fontossá vált ez az utóbbi években a számunkra. Ahogy a közösség is. A Comunione e Liberazione közösség tagjaként aktívan bekapcsolódunk a plébániánk életébe. Ezek megtartó erők.”

Galavics Péter és Horváth Márta harminc éve házasok. „...Nagyon büszkék vagyunk erre a hosszú időre. Boldog házasságban élünk. A házasság nagyon jó dolog. A fiatalokat csak biztatni tudom, kössenek szentségi házasságot. Minden nap tenni kell a jó házasságért, hiszen az nem a fán terem. Öröm van bennünk, hogy eljutottunk idáig. Öt évvel ezelőtt is itt voltunk – az esküvői kép mellé kitettük a bekeretezett emlékla-

telnek, de mindig keressük egymás társaságát. A férjem három műszakban dolgozik, reggel megbeszéljük, mi vár ránk az adott napon, és este mindig ébren várom őt.” Péter a közös programokat emeli ki. „Szeretünk túrázni, kerékpározni. Minden évben többször is elmegyünk, vagy a lányainkkal, vagy kettesben. Az évfordulókat megünnepeljük, olyankor is igyekszünk elutazni valahova, hogy az a néhány nap csak az ünnepről szóljon.” A nehézségekről gondolkodva pedig így fogalmaz: „Azt mondhatom, a szerencsésebbek közé tartozunk.” Márti hozzát teszi még: „Vitatkozni lehet, mindenkinek van véleménye, és ha véleménykülönbség adódik, valakinek engednie kell. Haraggal a szívünkben soha nem szabad nyugovóra térni.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A rendezvényen készült videóriportunkat a QR-kódot beolvasva tekinthet meg.

Ne legyetek kaméleonkeresztények, merjetek szembeúszni az árral!

Fábry Kornél püspök mondta a homíliát a budapesti Veni Sanctén

Mintegy ötezer-négyszáz diák, pedagógus és szülő részvételével tartották meg szeptember 1-jén a Szent István-bazilika előtti téren a budapesti katolikus oktatási intézmények közös Veni Sancte tanévnyitó szentmiséjét. A liturgiát Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök mutatta be, aki személyes hangú homíliájában három szót adott úttravalóul a fiataloknak az új tanévre: válassz, szeress, merj.

Az ünnepi liturgián koncelebrált Erdő Péter bíboros, prímás; Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, Zsódi Viktor piarista tartományfőnök, Berhidai Piusz ferences tartományfőnök, Gyetván Gábor, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Katolikus Iskolai Főhatóságának (EKIF) vezetője; Németh Gábor, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára; Czapkó Mihály, az MKPK irodaigazgatója, valamint az egyházi iskolák lelkipásztorai.

Fábry Kornél homíliájában kiemelte: a Veni Sancte lényege, hogy a tanév kezdetén Isten Szentlelkét hívjuk. Az apostolok életé-

ben hatalmas változást hozott a Szentlélek, és ugyanez a Lélek ma is képes vezetni az embert. A segédpüspök három szóval foglalta össze, hogyan lehet a Szentlélek vezetésével élni. A Veni Sancte-mise kezdetűihez kapcsolva a válassz, szeress, merj hármas tanácsát adta úttravalóul a diákoknak.

Válassz!

Fábry Kornél hangsúlyozta: Isten a szabad akarat ajándékát adta az embernek, ezért minden nap és minden élethelyzet választások elé állít bennünket. Nem feltétlenül tudjuk megváltoztatni azt, ami történik velünk, azonban eldönthetjük, hogyan viszonyulunk hozzá. „Panaszkodom vagy hálát adok? Önző módon élek vagy inkább másokért? Úgy indulok neki ennek a tanévnek, hogy valahogy éljem túl, vagy úgy, hogy lássuk, a Jóisten mit akar kihozni belőle?” – tette fel a kérdéseket.

Egyszerű példaként a nulladik órát említette. Mint mondta, számára, aki „bagoly típus”, mindig nehéz volt a korai felkelés. Egy ilyen helyzetet azonban fel lehet ajánlani Istennek, akár egy beteg társ gyógyulásáért is. Ebben az esetben ugyanaz a nehézség már nem pusztán

valami elszenvedett dolog, hanem „szeretből meghozott áldozat”.

Szeress!

A második szó a szeretet volt. A segédpüspök Jézus parancsát idézte: „Szeressétek egymást!” Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a szeretet jóval több, mint kedvesnek lenni a másikhoz. „Nekünk nem kedvelni kell a másikat, hanem szeretni. A kedvelés egy érzelem, a szeretet döntés” – mondta. Fábry Kornél szerint ez akár az egész tanév mottója lehet. Minden pillanat lehetőséget ad arra, hogy jót tegyünk valakivel, imádkozzunk érte, kedvesek legyünk hozzá akkor is, ha ő nem kedves velünk. Hozzátette: előfordulhat, hogy egy diáknak nehéz szeretnie valamelyik tanárát, de ennek a fordítottja is megtörténhet. Ilyenkor segítségül lehet hívni a Szentlelket: „Uram, segíts szeretnem!” A szeretetet az életszentséggel is összekapcsolta. A szentek közös vonása az volt – emelte ki –, hogy nagyon szerették Jézust, és ezáltal az embereket is. A keresztény ember ezért akkor is becsületes, amikor senki nem látja, és akkor is igyekszik hitelesen élni, amikor ezt senki nem veszi észre.

Merj!

A harmadik szóval bátorságra hívta a fiatalokat. „Legyél bátor!” – fogalmazott, majd arra biztatta őket, hogy merjenek hosszú távon gondolkodni egy olyan világban, amely sokszor az azonnali visszajelzésre és a pillanatnyi sikerre irányítja a figyelmet. A hosszú távú gondolkodás azonban nem ér véget a továbbtanulásnál vagy a földi céloknál. Mint mondta, a legfőbb cél az örök élet, amely túlmutat mindenben. Ezért minden döntésnél érdemes feltenni a

különbözni, ha Krisztus követése ezt kívánja tőlük. Merjenek „szembeüszni az árral”, és ne legyenek „kaméleonkeresztények”, akik mindig a környezetükhöz igazodnak. Mint mondta, Jézus arra hív bennünket, hogy ne olvadjunk bele a környezetünkbe, hanem az ő jelei legyünk a világban.

„Te légy önmagad!” – hangsúlyozta, majd Carlo Acutis gondolatát idézte, aki szerint mindenki egyedinek születik, de sokan másolatként halnak meg. „Te ne ez legyél! Te légy önmagad, és tűnj ki a szeretetben!” – biztatta a fiatalokat. A segédpüspök arra is rámutatott, hogy az életszentség számukra sem elérhetetlen.

Istentől is merjenek nagyot kérni. Ne csupán arra keressék a választ, hogyan lehetne könnyebb az életük, hanem tegyék fel a kérdéseket: „Uram, mire hívsz engem? Mit bízál rám? Mi a hivatásom?” A tanulás éveit lehetőséget adnak annak felismerésére, hogy milyen tehetséget kaptak, mi iránt él vágy a szívükben, és mire szeretnék feltenni az életüket. Akkor sem kell félniük, ha Isten olyan útra hívja őket, amelyen nem a többség jár – hangsúlyozta a püspök, majd hozzátette: „Hiszem azt, hogy Isten nem az alkalmasakat választja ki egy feladatra, hanem a kiválasztottakat teszi alkalmassá.”

„A Szentlélek nem azért jön, hogy kicsiben tartson bennünket, hanem hogy bátorságot adjon” – emelte ki Fábry Kornél, aki homíliája végén három mondatban foglalta össze a Veni Sancte útravalóját: „Válasszatok a jót, szeressetek úgy, hogy szentek legyetek, és merjetez olyan nagyot álmodni, amekkorát Isten álmodik rólatok!”

A szentmise ünnepélyes záróáldása előtt Erdő Péter bíboros, prímás átadta az EKIF intézményeinek főigazgatói és igazgatói kinevezéseit. Baranya István, Hajdu Dalma, Kondás Balázs és Kürti Zoltán újabb ciklusra kapott igazgatói megbízást, Gáváné Komáromi Edina pedig új igazgatóként vehette át kinevezési oklevelét.

Az ünnepi eseményen jelen volt Heidl György társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár és Rubovszky Rita, az MKPK Oktatási Bizottságának főtanácsadója, továbbá a közoktatásban szolgáló szerzetesek és szerzetes-elöljárók, iskolaigazgatók, pedagógusok, valamint az EKIF vezetősége és dolgozói. A zenei szolgálatot a Weiner Leó Katolikus Zeneiskola és Zeneművészeti Szakgimnázium énekkara, valamint az őket hangszeren kísérő művészek látták el, Mezei Jánosné Csonka Szabina Babett karnagy vezetésével.

**Forrás: Zsuffa Tünde/
Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Fotó: Merényi Zita**

A szentmise ünnepélyes záróáldása előtt Erdő Péter bíboros, prímás átadta az EKIF intézményeinek vezetői kinevezéseit

kérdést: Közelebb kerülök Isten országához, vagy éppen kifarolok belőle? Növekszem a szeretetben, vagy éppen nem?” Fábry Kornél arra is biztatta a fiatalokat, hogy merjenek

Carlo Acutis tizenöt évesen halt meg, ma pedig már szentként tiszteli az Egyház. „Ha neki lehetséges volt, akkor neked is lehet” – mondta. Fábry Kornél végül arra kérte a diákokat, hogy

Az őrálló küldetése

Szent II. János Pál pápa látogatásának 30. évfordulójáról emlékeztek meg Pannonhalmán

Szent II. János Pál pápa 1996. szeptember 6-án látogatott el az akkor ezeréves Pannonhalmi Főapátságba. Erre a kivételes alkalomra emlékeztek szeptember 6-án a főmonostorban tartott konventmisén, melyet Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főapát mutatott be, majd megáldotta az arborétumban az új Mária-szobrot. A város sem feledkezett meg a megtisztelő eseményről, délután a lengyel-magyar barátságot ünnepelték.

Róma egykori püspöke harminc évvel ezelőtt ezen a napon látogatott monostorunkba, velünk ünnepelte a vesperást – mondta Cirill főapát a szentmise bevezetőjében, majd köszöntötte a lengyel és a magyar zarándokokat, a Tihanyból érkezett oblatikusokat, az új Mária-szobor megalkotóit, Orr Lajos szobrászművészt és feleségét, Egri Erzsébetet, a város vezetését és a pannonhalmi gimnázium diákjait. „Van közöttetek, akinek az édesapja akkor járt ide, amikor a pápa idelátogatott” – fordult a fiatalokhoz, majd felhívta a jelenlévők figyelmét arra, hogy az oltárra ki van helyezve II. János Pál pápa ereklyéje. „Tudunk mesélni arról, mit tanított nekünk a szent pápa, mi volt az a kihívás, amire akkor kereste a választ Magyarország és az Egyház.” Mint mondta, Krisztus nélkül a pápa és a mi történelmi tanúságunk sem érne semmit. Mindennap tegyünk újra tanúságot arról, hogy Isten országa itt van közöttünk!

Ismerjük el, hogy ma sem mindig vonzó és hiteles a krisztusi életünk, nem tökéletes a szeretetünk!

Meghallgattuk a küldetést, és bele is álltunk a feladatba?

Homíliájában Cirill főapát elmondta, hogy harminc évvel ezelőtt II. János Pál pápa együtt imádkozta a vesperást a bencés közösséggel, és tanítással fordult a magyar Egyházhoz és társadalomhoz. Felidézte, hogyan várták, hogy megérkezzen a pápamobil, és mekkora volt az örömről. „De mi lett abból az ígéből, amit akkor ránk bízott? Csupán őrizzük a látogatás emlékét, vagy meghallgattuk a küldetést, és bele is álltunk a feladatba?” – tette fel a kérdést a főapát.

Mint mondta, II. János Pál pápa a hazájában megismerte a történelem sötét oldalát, tudta, milyen az, amikor a hatalom birtokba akarja venni az ember szívét és lelkiismeretét. Világosan látta, hogy milyen törekény a szabadság, ha nem társul hozzá felelősségvállalás. Ő mégsem a félelem embere lett. Már pápai beiktatásakor így bátorított: ne féljete, tárjátok ki a kapukat Krisztus előtt! – folytatta beszédét a főapát. – Amikor a Szentatya Pannonhalmára érkezett, Magyarország még csupán néhány éve nyerte vissza politikai és vallási szabadságát. Akkor úgy tűnhetett, hogy a szabadság megszerzésével a legnehezebb feladatot elvégeztük. Ám a pápa tudta, hogy a külső keretek még nem jelentik az ember, az Egyház és a társadalom belső

megújulását, ezért idézte Szent Pál szavait, amelyek a gondolkodás megújítására hívnak. „A keresztény szabadság arra való, hogy szabadon

szeressünk, szolgáljunk, hogy Isten átalakítsa a szívünket. A szabadság nem egy tárgy, amit egyszer megszerzünk, hanem egy mindennap újra vállalandó hivatás” – hangsúlyozta a főapát, majd így buzdított: „Ne féljetek gondolkodni, kérdezni és keresni, nemet mondani arra, ami hamis, ami embertelen! Ne féljete komolyan venni a hiteteket, megnyitni életetek kapuját Isten előtt!”

Az olvasmányból felelevenítette: Isten őrálónak küldi Izajást, az a feladata, hogy éberen figyeljen, időben észrevegye a veszélyt, és felelősséggel szóljon róla. A próféta küldetése nem az ítékezés jogát jelenti – mutatott rá

Hortobágyi Cirill, majd így folytatta: – A próféta figyelmeztet, amikor az ember üdvössége forog kockán. Ez a magyar Egyház és monostorunk küldetése is: örnek lenni, éberén figyelni Istenre, és hallgatni az emberekre. Meghallani a szegények, a kiszolgáltatottak, az áldozatok, a reményvesztettek hangját, felismerni a társadalmat romboló gyűlöletet, a bizalomvesztést, a félelemkeltést. De észre kell venni azt is, amikor a saját közösségeink, maga az Egyház válik önelégültté, amikor intézményeinek biztonságát fontosabbnak tartja az evangélium szabadságánál, amikor könnyebben beszél mások bűneiről, mint a saját mulasztásairól – figyelmeztetett a főapát. – Harminc évvel ezelőtt a pápa azt mondta nekünk, váljatok tanítvánnyá, nem pedig azt, hogy legyetek bölcs tanítómesterek – tette hozzá. – Egy monostor attól hiteles, hogy szerzetesi közössége ezer év múltán is képes tanulni. Egy iskola nem csupán attól jó, hogy ismeretet ad át, hanem hogy megtaníttatja figyelni, különbséget tenni igaz és hamis között, felelősséget vállalni, észrevenni a másik embert. II. János Pál pápa arra hív bennünket, hogy ne csak sikeres, hanem szabad, igaz, másokért felelősséget vállaló emberekké váljunk – hangsúlyozta.

Igazságban, szeretettel

Az evangélium tanítása arról szól, hogyan forduljunk ahhoz a testvérhez, aki vétkezik ellenünk: először is négy szemközt beszéljünk vele, ne a nyilvánosság előtt, és ne is a háta mögött. Jézus számára nem az a cél, hogy legyőzze, aki ellenséges vele, hanem hogy visszanyerje a testvért. Nem az a kérdés, kinek volt igaza, hanem hogy meg tud-e maradni közöttük a kapcsolat. „Ma egyetlen indulatos mondat pillanatok alatt sokakhoz eljut, de a képernyő másik oldalán sem legyőzendő ellenfél, hanem egy ember van” – hangsúlyozta Hortobágyi Cirill. – Szent Pál mondja a szentleckében: aki a másikat szereti, teljesíti a törvényt. A szeretet nem tesz rosszat a felebarátjának, nem hallgatja

el az igazságot, és nem közömbös a rosszal szemben. A másikat megnyerhető testvérnek tekinti. „Az igazság szeretet nélkül fegyverré válhat, a szeretet pedig igazság nélkül üres jóindulattá” – mondta a főapát. Rámutatott, hogy a szent pápa életének nagy gesztusai is ebből a meggyőződésből fakadtak: szót emelt az emberi méltóság védelmében, a háború, az elnyomás, a kizsákmányolás, a szegénység ellen, belépett a zsinagógába, a béke vágyától vezérelve Assisibe hívta a világvallások képviselőit, bocsánatot kért a keresztények történelmi bűneiért, és felkereste a börtönben azt az embert, aki merényletet követett el ellene. Tudta, nem lesz béke igazságosság nélkül, és nincs igazságosság megbocsátás nélkül. Pannonhalmán is a párbeszéd és a kiengesztelődés útját jelölte ki. Hívására azóta megvalósult az ökumenikus konferencia, a különböző keresztény felekezetekkel való együtt gondolkodás, az ökumenikus hamvazószerda, húsvét. Ezeken az alkalmakon a résztvevők megélik, hogy az ökumené közös odafordulás Krisztushoz.

Kételkedők, keresők, sebzetek

Hortobágyi Cirill felidézte, mit kért tőlük látogatásakor a pápa: Legyen az apátságotok mindig nyitva a testvérek gondjai előtt! „Tudunk-e elég nyitottak lenni a keresőkhöz, a kételkedőkhöz, a sebzetekhez, a távol levőkhöz is? Bencés örökségünket úgy őrizzük-e, hogy az híd legyen? Születik-e együttérzés imáinkból, párbeszéd műveltségünkben, a szabadságból szolgálat, a visszakapott intézményeinkből élő közösség?” – tette fel a kérdéseket a főapát. – Maradjunk hegyre épült város, fényforrás, amely nem önmagát világítja be, hanem Krisztus világosságát adja tovább! – mondta, és erre a küldetésre hívta a híveket is: „Rajtatok is múlik, hogy Krisztus fénye hitelesen fénylik-e fel.” Végül Szent II. János Pál közbenjárását kérte az ő egykori áldó szavaival: „Ragyogjon fel szolgálatotok által a béke és a kiengesztelődés szízárványa a Kárpát-medence fölött!”

Új Mária-szobrot helyeztek el az arborétumban

A szentmise után Hortobágyi Cirill főapát megáldotta a Pannonhalmi Főapátság új Mária-szobrát. Az arborétumban kialakított Hallgatás ösvényének hat állomása elcsendesedésre hívja a betérőket. Az ösvény egyik megállója a Szűz Mária-grotta, ahol új Mária-szobrot helyeztek el. Az Istenszülő Szűz Mária-szobor alkotója Orr Lajos szobrászművész és felesége, Egri Erzsébet.

A bencés szerzetesek az ünnepség elején a Salve Regina, Mater misericordiae kezdetű gregorián énekkel köszöntötték a mennyei édesanyát. Dejcics Konrád OSB, a főapátság kulturális igazgatója köszönetet mondott mindazoknak, akik adományaikkal támogatták a Hallgatás ösvénye és az új szobor létrejöttét. A pásztorok látogatásáról szóló evangélium felolvasása után Ontko F. Henrik OSB mondott ünnepi beszédet, melyben kibontotta a kert szimbolikáját az Édentől kezdve a szent sír környezetéig.

Hortobágyi Cirill főapát kérdésünkre elmondta, különösen a covidjárvány óta tapasztalják, hogy az arborétum felértékelődött a turisták körében. A családok szeretnek itt sétálni, nézelődni, élvezni jó a levegőt, a nyári hőségben az árnyéket. „Az arborétumnak vannak elmélkedésre, elgondolkodásra meghívó helyei. Két szobrunk közül az egyik Máriát, a másik Szent Benedeket ábrázolja. Erre a Mária-tiszteleti helyre sokan kijönnek májusban rózsafüzért, litániát imádkozni, az arborétumban kószálók is meg-megállnak itt. Mivel a korábbi Mária-szobrot nagyon megviselte az időjárás, ezért egy kőből készült, új Mária-szobrot készítettünk a grottába. Harminc évvel ezelőtt járt itt II. János Pál pápa, akinek a jelmondata ez volt: Totus tuus, azaz Teljesen a tiéd. A Mária-tisztelet különösen sokat jelentett számára, ezért kínálkozott az időpont, hogy az új szobor megáldása az ő pannonhalmi látogatásának szeptember 6-i évfordulóján legyen.”

Lengyel, magyar két jóbarát

Pannonhalmán civil szervezetek is megemlékeztek Szent II. János Pál pápa harminc évvel ezelőtti látogatásáról. A lengyel-magyar barátság jegyében Pethő Annamária szervezte meg az ünnepi eseményt, melyen lengyelek is részt vettek. Egy magyar és egy Wadowicéből, II. János Pál pápa szülővárosából érkezett lengyel pékmester a város kemencéjében kenyeret sütött, amelyet aztán az ünnepségen megáldott Somorjai Ádám bencés szerzetes. A műsorokban gazdag eseményen bemutatták a négyszáz éves Káldi-biblia másolatát is.

Somorjai Ádám OSB kiválóan beszél lengyelül, számos alkalommal tolmácsolta II. János Pál pápa szavait. „A Vatikáni Államtitkárságon dolgoztam húsz éven át, ezalatt 1997-től II. János Pál pápával is, egészen a haláláig. Apor Vilmos püspök boldoggá avatásán találkoztam vele először személyesen. Előző nap gyakorolni akarta a magyar szöveget. Lengyel fonetikával leírtuk, azt olvasta fel.”

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Krisztus gyógyító jelenléte

Száz évvel ezelőtt mutatták be az első katolikus szentmisét a Spitzbergákon

Erik Varden püspök, trondheimi prelátus és tromsøi apostoli kormányzó ünnepi szentmisét mutatott be augusztus 30-án, vasárnap Longyearbyenben a jeles évforduló alkalmából. Szentbeszédében a sebezhetőségről és a magányról elmélkedett, megerősítve a keresztényeket abban, hogy vigyék el Krisztus békéjét, gyógyító jelenlétét és barátságát mindenkinek.

Száz évvel azután, hogy egy katolikus püspök először mutatott be szentmisét a Spitzbergákon, a katolikus hívők Longyearbyenben, a szigetcsoport legnépesebb településén gyűltek össze, hogy hálát adjanak a katolikus jelenlét és lelkipásztori gondoskodás egy évszázadáért a világ egyik legészakibb lakott vidékén.

Erik Varden püspök szentmisét mutatott be a longyearbyeni templomban. A szertartáson koncelebrált Andrzej Kosciukiewicz, a tromsøi Miasszonyunk-templom plébánosa, Rafal Ockojski, a Tromsøi Területi Prelatúra helyi delegátusa. Eljöttek a tromsøi karitátszervezet és a helyi katolikus közösség tagjai, valamint a Norvég Evangélikus Egyház képviselői is jelen voltak, ami erős ökumenikus jelleget kölcsönözött az ünnepségnek.

A Spitzbergák és az emberi sebezhetőség

Szentbeszédében Varden püspök a Spitzbergák zord tájából és történelméből indult ki, hogy az emberi sebezhetőség keresztény felfogásáról elmélkedjen. Felelevenítette, mennyire más lehetett egy évszázaddal ezelőtt megérkezni ide egy fáradságos tengeri út után, tudva, hogy mintegy 900 kilométernyi fagyos tenger választja el a szigetcsoportot a szárazföldi Norvégiától. Ma – jegyezte meg mosolyogva – a látogatók kényelmesen, repülővel érkeznek, és amint földet érnek, 5G-hálózat fogadja őket a telefonjaikon. „Mindaz, ami eltereli a figyelmünket, ide is elkísér minket” – mondta.

A püspök ezután felidézte Helge Ingstad norvég felfedező, a Spitzbergák egykori kormányzója egyik történetét, aki az 1930-as években meglátogatott egy vadászt, aki hosszú időt töltött elszigetelten az északi sarkvidéki területen. A férfi fizikailag jól volt, de az elszigeteltség mély nyomot hagyott benne. Amikor végre más emberek bukkantak fel – írta Ingstad –, jelenlétük „többet váltott ki belőle, mint csupán izgatott örömet”. „Vajon nem vagyunk-e mindannyian nagymértékben hajlamosak a magányos életre? – tette fel a kérdést Varden püspök –. Nem törődünk-e mi is bele abba, hogy a bezárt ajtónk előtt sötétség uralkodik és vihar tombol? És mégis, nem vágyunk-e arra, hogy valaki jöjjön, és bekopogjon?”

Varden a sarkvidéki zord természeti környezetet az első keresztény szerzetesek által keresett sivataghoz hasonlította. Ők nem azért vonultak vissza a magányba, mert megvetették az emberiséget – magyarázta –, hanem azért, hogy megszabaduljanak az illúzióktól, és az igazságban találkozzanak önmagukkal Isten előtt. „Önmagunkkal találkozni azt jelenti, hogy szembe kell néznünk saját sebezhetőségünkkel.” A modern társadalom – folytatta – gyakran próbálta kiiktatni a sebezhetőséget, a technológiai fejlődésbe és az embernek a valóság irányítására való képességébe vetett hit által. Mégis, az emberiség ma a bizonytalanság új szintjét éli meg. „Amire szükségünk van, az már nem a virtuális képzelet; amire szükségünk van, az az, hogy valósan lássuk a valóságot.”

Maga a Spitzbergák is megtaníthat erre a realizmusra – jelentette ki. „Ha kikapcsoljuk az iPhone-t, a Spitzbergák sok alapvető dologra tanít meg bennünket.” A végtelen sarkvidéki táj arra is emlékezteti az embert, hogy milyen kicsiny a teremtett világ és Isten előtt. Ha van szemünk a látásra, ráébredünk, milyen kicsik vagyunk mind az időben, mind a térben. Ha van fülünk a hallásra, ebben a felismerésben visszhangzik az örökkévalóság.”

Varden püspök kiemelte a Szent Pál szentleckében hallott szavait: „Ne hasonuljatok a világhoz, hanem gondolkodástokban megújulva alakuljatok át.” Ezután azon a kemény feddésen elmélkedett, amelyet Jézus intézett Péterhez a felolvasott evangéliumi részben, miután az apostol ellentmondott Krisztus szenvedése megjövendölésének. A világ mentalitása – magyarázta Varden – azt mondja az embereknek, hogy végső soron magukra vannak hagyatva, és a legerősebb fog győzedelmeskedni. Isten útja más. „Isten szándéka és az az út, amelyre hív minket, felelőssé tesz bennünket egymásért.” A keresztények feladata tehát az, hogy elérjék azokat, akik a félelem, a szenvedés vagy a magány miatt elszigetelődtek. „Ezt úgy tesszük meg, hogy odaadjuk az életünket, elvisszük a megbékélés, a gyógyulás és a barátság lehetőségének üzenetét a magányos, barikádok mögé bújó és megfélemlített embereknek” – mondta a püspök. Egy ilyen küldetés – tette hozzá – gyakran ugyanolyan hatékonyan megvalósítható tettekkel, mint szavakkal.

Smit püspök első miséje

Johannes Olav Smit püspök 1926-ban azért utazott a Spitzbergákra, hogy elvigye az Eucha-

risztiát az északi sarkvidéken élő katolikusoknak. Az első misét Longyearbyenben celebrálták 1926. augusztus 4-én.

Smit püspököt Willem van Rossum bíboros bátorította Rómából, hogy utazzon a szigetcsoportra, és derítse fel, hol élnek ott katolikusok. Barentsburgban találkozott holland katolikusokkal, akik a Nederlandsche Spitsbergen Compagnie bányász közösségében dolgoztak. Ők korábban írtak is levelet a pápának, lelkipásztori segítséget kérve. Augusztus 8-án Smit püspök Barentsburgban kiszolgáltatta a bérmlás szentségét.

1986 óta ismét rendszeresen lehetett katolikus szentmisét ünnepelni Longyearbyenben. A Tromsøból érkező papok a hornsundi lengyel kutatóállomásra is ellátogattak, hogy misét mutassanak be az ott tartózkodó katolikusoknak.

Az ökumené szellemében

A Spitzbergákon nincs katolikus templom. A katolikus szertartások így a Norvég Evangélikus Egyház és a helyi hatóságok vendégszeretetének köszönhetően valósulhatnak meg. A centenáriumon bemutatott liturgia ezért egyben hálaadás is volt egy mélyen gyökerező ökumenikus barátságért.

A Spitzbergák katolikus története még korábbra nyúlik vissza. 1913-ban Szent X. Piusz pápa úgy döntött, hogy a szigetcsoport egyházmegyei szempontból a norvégiai katolikus egyház területéhez tartozzon. A terület feletti norvég szuverenitást később, az 1920-as Spitzbergák egyezmény ismerte el.

Varden püspök szentbeszéde végén visszatérve a sarkvidéken élő magányos vadász képehez így zárta elmélkedését: Arra kaptunk meghívást, hogy bekopogjunk minden fagyos kunyhó ajtaján, akár a kietlen végtelenben található, akár ott, ahol mi magunk élünk.”

Fordította: Thullner Zsuzsanna
Forrás és fotó: Vatican News
olasz nyelvű szerkesztősége

HÍREK KÉPEKBEN

Martin Hudáček alkotása, a magzatvesztés és az abortusz gyászának feldolgozását segítő *Meg nem született gyermek* vándorszobor szeptembertől a kaposvári Irgalmasság Házában tekinthető meg. Az intézmény a műalkotás befogadása mellett egyéni lelkigondozással, preventív foglalkozásokkal és őszi lelkigyakorlattal is támogatja az érintettek gyógyulását és a megbékélést.

Többszörös jubileumot ünnepeltek szeptember 1-jén Törökszentmiklóson: 100 éves a Pánthy Endre Katolikus Általános Iskola, 80 éves a Bercsényi Miklós Katolikus Gimnázium, 15 éves a Szent Kristóf Katolikus Tagóvoda és 15 éve, hogy az Egri Főegyházmegye az intézményfenntartó.

Puskás Antal pálos szerzetes szeptember 1-jén, Pécs városnapján a Kodály Központban tartott ünnepség keretében Pro Civitate díj kitüntetéssel vett át Pécs Megyei Jogú Város polgármesterétől, Péterffy Attilától és jegyzőjétől, Lovász Istvántól.

Válogatás

az
Új Ember
archívumából

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. A jubileumi év elmúltával is folytatjuk retrospektív sorozatunkat: történeti, lelkiségi vagy irodalmi szempontból jelentős írásokat válogatunk a lap archívumából, és közlünk újra. Illés Sándor számos tárcanovellája jelent meg lapunkban. A Táncsics Mihály-, Mikszáth Kálmán- és Magyar Örökség díjas újságíró, költő, író, műfordító alábbi írását 2004. augusztus 8-i számában közölte az Új Ember.

Illés Sándor

Gyűjtögetők

Az ember veleszületett jó tulajdonságához tartozik a gyűjtögetés. Valaha őseink életét is ez jellemezte. Hangyaszorgalommal kellett fáradoznia azon, hogy életét fenntartsa. Amikor már kedvezőbb helyzetbe jutott, s ilyen veszélyeknek nem volt kitéve, akkor ez a gyűjtögetési szorgalom hóbertá nemesedett benne. Ami megtetszett neki, abból többet is akart. Gyönyörködni! Gazdagodni!

A legnépesebb talán a bélyeggyűjtők táborra. Az ember már iskoláskorában elkezdheti. Bizonyára maradandó, nagy élményt jelent a bélyeggyűjtőknek a cserebere lehetősége, bár én ebben sem találtam semmi örömet. Volt egy iskolatársam, aki radírgumikat gyűjtött. Amikor feltűnt közeledő alakja, rátettük tenyerünket a radírunkra, mert különben elemelte. Egyszer jártam nála, dicsekedve mutogatta a különböző törölógumikat, volt közöttük minden színű, s egyes darabok azzal a jó tulajdonsággal rendelkeztek, hogy a tintaceruza nyomát is kitörölték, leradírozták a papírról.

Falusi gyermekként én is gyűjtöttem leszakadt nadrággombokat. A lányok meg, emlékszem, képes levelezőlapokat gyűjtögettek. Akkoriban még ritkaságszámba ment egy-egy színes képeslap, amit a posta bélyegzővel is hitelesített. A

ruhásszekrény ajtajának belső oldalára ragasztották a lányok, hogy megőrizték az utókornak. Keresztanyám egyszer megmutatta nekem a csodálatos kincset: huszonhat képeslapot gyűjtött össze. Abból több mint tízet neki írtak. Régen élt legények, amikor katonának vitték őket. „Kedves Rózsika!”

Sokan gyűjtögetnek régi pénzürméket vagy hajdan vert aranytallérokat. Ez külön szakmai hóbort. Csak a jómódban élők adhatják ilyenmire a fejüket.

Az én nagyapám mindent gyűjtögető volt, egy vasszőget nem hagyott kárba veszni, egy botot sem eltűzteni. Jó lesz talán kapanyélnek. Vagy karónak paradicsombokor mellé. A nagyanyám meg festett poharakat rakosgatott egymás mellé a stélázi legfelső polcára. Emlékszem, az egyikén Ferenc Jóska szakállas képe volt. A másikon meg Vilmos császáré. Az ellenséges országok uralkodóit nem festették poharakra. Nekem legjobban Ferdinánd bolgár cár képe tetszett. Férfias volt! Hiába díszlegetek azonban férfiasan a poharakon, elvesztettük vezetésünkkel a világháborút. Ennek ellenére a nagymama haláláig őrizgette a képükkel díszített poharakat. A bevonult szerbek törték aztán össze, Trianon után.

Színes, imakönyvekben őrzött szentképekből Bakos Terusnak volt értékes gyűjteménye. Minden Mária-zarándokhely képviselve volt. Az anyja hordta neki haza a templomból, a plébános atya minden áldozónak a kezébe nyomott egyet.

Bercsényi András nyugalmazott végrehajtó meg arról volt a falunkban híres, hogy a világ minden fellelhető térképét megvásárolta. Órák hosszat ült előttük. Utazott. Bejárta képzeletében az egész világot, pedig a valóságban nem járt soha az országhatáron túl. Én is nagyon szerettem a térképeket, de inkább könyveket gyűjtöttem. Ha ifjúságom kisebbségi ketrecéből feljutottam Budapestre, fél napokig jártam a Múzeum körüti antikváriumokat, és megpakolva utaztam vissza a Bácskába a magyar irodalom jeleseihez.

A Puskás fiúk szenvedélye a galamb volt. Fele-fele alapon birtokolták a házigalambdúcot, csereberélgettek egymással. És rendszerint hajba is kaptak. Mert hiába helyezték az egymástól megvásárolt galambot a dúc másik részébe, új tulajdonosához, az visszatért a régi helyére.

Az öreg Móríczt István bácsi meg arról híresült el, hogy ketrecbe zárta a fecskéket. Vándormadarakat gyűjtögetett. „Azt hiszi a vén bolond, hogy a madarakkal a nyarat is kalitkába lehet zárni!” – mesélte mindenkinek Mariska néni, vénséges háziasszonya, aki gondozta. Mert az öreg felesége már meghalt. „Bolondul a nyárért, egész nap sütteti magát! A madarak meg sírnak és szomorkodnak. Mennének már, itt a szeptember!”

Egy reggel aztán holtan találták szobájában az öreg Móríczt. A kalitkák ajtaja meg tárva-nyitva. Lehet, hogy ő maga nyitotta ki ketrecüket a halála előtt, és a fecskék vitték el lelkét az Úrnak. Mert csak a túlvilágon lehet örökös nyár!

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelő-kápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Ol-táriszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikán a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Előpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mind-szent József bíboros boldoggá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: október 6., kedd; november 6., péntek. A szentmisék 7 órakor kezdődnek. December 5-én, szombaton reggel 6 órakor.

A papi- és szerzetesi hivatásokért a Könyvesbolt Szűzanya tiszteletére

minden hónap 17-én mutatnak be szentmisét Győrben, a Nagyboldogasszony-székesegyházban (Győr, Káptalandomb 12.) Ezekre a szentmisékre az egyházmegye egy-egy papját hívják, szentelési sorrendben. A szentmise végén a Kegytoltár előtt Mária-köszöntőt imádkoznak.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 141.): október 15-én 18 órától 25-én 13 óráig Gál Péter atya tart lelki-gyakorlatot „Belső gyógyulás és szabadulás különféle kötelekeinkről” címmel. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Mijo Barada tart lelki-gyakorlatot Nagykanizsán *Térjete meg és higgyetek az evangéliumban (Mk1,15) – bűn és megtérés* címmel a Jézus Szíve-templomban (Nagykanizsa, Deák Ferenc tér 6.), szeptember 18-20. között, péntektől vasárnapig.

MÉCS Napok egyéni résztvevőknek, társkeresőknek Budapesten. A MÉCS Napok lelki-gyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek. Szeretettel várják a parKatt.hu oldalon regisztrált, szabad állapotú, egyedülálló társkeresőket a 2026. november 13–15., péntek estétől vasárnap délutánig tartó alkalomra a budatényi verbita Názáret Missziósház és Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3–5.). A programot Mészáros Domonkos OP vezeti. Kedvezményes jelentkezési határidő: szeptember 15., kedd, jelentkezési határidő: október 20., kedd. További információ: <https://mecshonlap.hu/mne268/>

BÚCSÚ

A keszthely-zalaszentgróti esperesi kerület papjaival és hívekkel közös szentmise lesz a búcsúszentlászlói kegytemplomban. Szeptember 11-én, pénteken 17 órától szentségimádás, 18 órától ünnepi szentmise, amelyet Udvardy György érsek celebrál. A szentmisén közreműködik a kegytemplom kórusa.

Fogolykiváltó Boldogasszony-búcsúra várják a zárandókat szeptember 20-án, vasárnap Búcsúszentlászlón, a kegytemplomban. A 9 órai szentmisét

Ocsovai Gábor Grácián OFM celebrálja. A 11 órakor kezdődő ünnepi búcsúi szentmisét Pápai Lajos nyugalmazott győri püspök mutatja be. Közreműködik a Zala Brass fúvósegyüttes, valamint a kegytemplom kórusa.

HÁLAADÓ SZENTMISE

Salkaházi Sára testvér boldoggá avatásának 20. évfordulója alkalmából Budapesten szeptember 13-án, vasárnap 10 órakor a Szent István-bazilikában (Budapest V., Szent István tér 1.) hálaadó szentmisét mutatnak be. Külön is hívják és várják azokat, akik Sára testvért kapták/választották védőszentjükül az elmúlt húsz évben.

RÓZSAESŐ IMAESTEK

Lisieux-i Szent Teréz ünnepe alkalmából rózsaeső imaesteket tartanak. A hálaadás mellett az imaesten részt vevők egy Lisieux-i Szent Teréznek szóló levélben megírhatják kéréseiket, vágyaikat, azt amiért a szent közbenjárását kéri.

Időpontok: A Budapest-Angyalföldi Szent Mihály Plébánia (Budapest, XIII., Babér u. 17.) szervezésében: október 11-én, vasárnap 16 órától.

A Nyolc Boldogság Közösség szervezésében: Homokkomáromban, a Kisboldogasszony-kegytemplomban (Homokkomárom, Ady E. u. 2.) szeptember 26-án, szombaton 15.30 órától; a pécsi székesegyházban (Pécs, Dóm tér 2.) október 24-én, szombaton 16 órától, a budapesti Örökimádás-templomban (Budapest VIII., Üllői út 75–77.) október 3-án, szombaton 19 órakor, valamint 4-én, vasárnap 16 órakor.

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

A budapest-rákospalotai Magyarok Nagyasszonya-főplébánia (Budapest XV., Széchenyi tér 8.) szeretettel várja a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelt templomok híveit és más templomok hívó közösségeit is a XVII. Országos Magyarok Nagyasszonya Találkozóra 2026. szeptember 26-án. Program: a szentmise előtt a testvérek fogadása, szentgyónási lehetőség, rózsafüzér imádkozása. A 11 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Barsi Balázs OFM ferences rendi szerzetes mutatja be a koncebráló papsággal együtt. A szentmise után agapé a templomkertben.

ADÁSVÉTEL

FÉNYKÉPEZŐGÉPET és objektíveket keresek (Canon, Nikon, Leica, Fed, Practica, Zenit, Hasselblad, Mom stb...). T.: 06/70-949-4013

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

A találkozón 13.30 órától közreműködik a Benyus Testvérek Együttese.

MEGHÍVÓ

Támás Gergely Alajosért, valamint a Kapisztrán kórus élő és elhunyt tagjaiért szentmisét mutatnak be az országúti ferencesek templomában (Budapest II., Margit körút 23.) 2026. szeptember 19-én, szombaton 18 órakor. Szeretettel várják a híveket.

KONFERENCIA

Mi történik, ha egy céget valóban Isten vezet? címmel rendeznek konferenciát keresztény vezetőknek Budapesten szeptember 25., péntek és szeptember 26., szombat között, a Párbeszéd Házában (Budapest VIII., Horánszky u. 20.). Két nap keresztény vezetőknek, vállalkozóknak és döntéshozóknak arról, hogyan válhat a munka, a vezetés és a vállalkozás Isten országának részévé. Bővebb információ: <https://staging.kaw.hu/>

IDÉZÉS

Az Esztergom-Budapesti Érseki Bíróság tisztelettel megidézi az ismeretlen helyen tartózkodó Bagi Mária (született: Budapest, 1952. január 12.) alperest, hogy a GÖBL contra BAGI köteléki perben 2026. október 14-én 13 órakor a Bíróság hivatalos helyiségében (1014 Budapest, Uri utca 62.)

Ujember

KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomtat: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Ügyvezető: Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRÖZÜNK MEG

ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.

LAPZÁRTA: 2026. szeptember 7.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla

Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László

Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábian Attila, Gáts Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet

Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett

Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.

Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933

www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztas@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.

Egyéni egy példányos előfizetés belföldi negyedévre:

6180 Ft, fél évre: 12 360 Ft, egy évre: 24 720 Ft.

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:

+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu;

<http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

megjelenni szíveskedjék. Dr. Frankó
Tamás bírósági helynök, Depaula Flavio
Silvio bírósági jegyző.

KIÁLLÍTÁS

Totus Tuus, vagyis Teljesen a tiéd
címmel Szent II. János Pál pápa életmű-
vét és a történelemre gyakorolt hatását
bemutató kiállítás nyílt Székesfehé-
váron, a Szent István Király Múzeum
Rendház épületében (Székesfehérvár,
Fő u. 6.). A pápa életét, lelkületét bemu-
tató nagyszabású tárlaton a Szentanya
Mária-tiszteletén alapulva végigzárán-
dolkoztatunk a Közép-Európa egyik
legnagyobb összetartó erejét adó Szűz
Mária-kultuszon, amely ma is jelen van
ebben a térségben. A nagy pápa öröksé-
gét 18 teremben 1800 négyzetméteren
mutatják be, egyrészt szakrális szem-
pontok szerint, másrészt tudományos,
harmadrészt pedig művészeti oldalról.
Több mint kétszáz, a pápához köthető
eredeti tárgy mellett bemutatják több
mint ötven művész alkotásait is, ame-
lyek a tárlatra készültek. A kiállítás
szeptember 27-ig látható.

„börömön ország süt át” címmel nyílt kiállítás Nagy László költő, műfordító művészetéről a Petőfi Irodalmi Múzeumban (Budapest V., Károlyi u. 16.). A tárlat bemutatja Nagy László képzőművészeti alkotásait, könyvillusztrációit, az *Elet és Irodalom* (És) képszerkesztőjeként folytatott tevékenységét, asztalosipari és fagaragási munkásságát. Emellett a kortárs képzőművészekkel való kapcsolata, alkotótevékenységük összefonódása is kiemelt szerepet kap. A kiállítás október 31-ig látogatható.

PROGRAMAIÁNLÓ

**A Győri Egyházmegye Család-
bizottsága Szülő-Suli sorozatának
első alkalmát** rendezik meg Győrben,
a Brenner János Hittudományi Főiskola
disztermében (Győr, Káptalandomb 7.)
szeptember 16-án, szerdán 18 órától.
Téma: Győzhetünk a pornográfíával
szembeni harcban! Napjainkban a di-
gitális világ és a pornográfia jelenléte
komoly kihívás elé állítja a családokat,
fiatlokat és nevelőket. De van kiút és
van segítség! Tokodi László OP *Miként
vértézhajjúk fel magunkat és gyermeke-*

inket ebben a küzdelemben? címmel tart előadást. Bővebb információ: <https://gyor.egyhazmegye.hu> Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

1000 éves a Váci Egyházmegye.
Ez alkalomból *Együtt építjük!* címmel nagyszabású ünnepi előadás és jubileumi családi nap lesz Vácon szeptember 19-én, szombaton 9 órától. A főhelyszín a püspöki palota közvetlen környezete és kertje (Vác, Migazzi Kristóf tér 1.). A jubileumi nap elsődleges célja hálaadás az egyházmegye ezeréves fennállásáért, valamint egy olyan esemény szervezése, amely a tanúságtétel mellett színvonalas családi kikapcsolódásra is hív. A személyes találkozások mellett látogatási lehetőség adódik a püspöki palotában, a Nagyboldogasszony-székesegyházban és a Toronykilátóban, valamint megtekinthetők a Váci Egyházművészeti Gyűjtemény állandó és időszakai kiállításai is. A Nagyboldogasszony-székesegyházban 15 órákor kezdődő hálaadó ünnepi szentmisét Marton Zolt megyéspüspök a város papságával együtt mutatja be. 18 órától *Püspök és barát* címmel Beer Miklós nyugalmazott és Marton Zolt jelenlegi váci megyéspüspök beszélgetése lesz a PüspökVác Beer-teremben. Minden program ingyenes. Szeretettel hívunk és várunk minden érklődőt! További információk a programokról: <https://egyuttepitjuk.hu>

A veszprémi várnegyed különleges nyári programokkal várja a látogatókat: vezetett vársétákon a több száz éves épületek mellett az érseki palota ritkán látogatható kertjét is bejárhatják, megcsodálva a bibliai szimbólumokat rejtő növényvilágot és a páratlan panorámát. A gyerekekkel érkezők egy egyedülálló nyomozójátékban is részt vehetnek a *Bogács és lilom – Megdolnák virágai* kiállításán. Az ezeréves múltra visszatekintő Szent Mihály-főszékesegyház, a 13. századi Gizella-kápolna, valamint a Szent György-kápolna és a magyar barokk építészet egyik legszebb példáját, az érseki palotát is felfedezhetik a veszprémi várnegyedbe látogatók a nyári vezetett sétákon, melyek a Biró-Giczey Háztól indulnak 10.30-kor, illetve 14, 16 és 18 órakor. Bővebb információ: www.veszpremiersekseg.hu/

Ünnepi üzenetküldő

**Köszöntse
szeretteit
az Új Ember
hasábjain!**

Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje meg gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települését, ahol él, az aprohirdetes@ujember.hu címre. Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melvre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN

október 5-11. | 7 nap | 409.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT

október 20-24. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA

október 21-25. | 5 nap | 189.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

október 21-25. | 5 nap | 159.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

október 23-28. | 6 nap | 449.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

október 23-29. | 7 nap | 439.900 Ft/fő

ADVENTI ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

december 5-9. | 5 nap | 359.900 Ft/fő

ADVENT ZAKOPÁNÉBAN

december 5-6. | 2 nap | 69.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN

december 12-13. | 2 nap | 69.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIACELLBEN

december 19-20. | 2 nap | 89.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA

2027. március 13-18. | 6 nap | 399.900 Ft/fő

MÁLTAI ZARÁNDOKKÖRÚT

2027. március 31 - április 4. | 5 nap | 399.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050 | www.viasacra.hu

KÖZÖSSÉGEBEN, KÜLDETÉSEL.

KATTÁRS
KATOLIKUS FARSANGJAI KAPUS

KATTÁRS

KÖZÖSSÉGEK, CSALÁDOK ÉS FIATALOK

FESZTIVÁLJA

2026.

SZEPTEMBER

18-20.

KAPOSVÁR

GYEREK-
PROGRAMOK

SPORT-
ESEMÉNYEK

ZENEI ELŐADÁSOK,
KONCERTEK

BÍBOROSI
SZENTMISE

GYERE EL, TALÁLKOZZUNK!

OLÁH GERGŐ

SZABÓ BALÁZS
BANDÁJA

EWTN
KATOLIKUS TELEVÍZIÓ

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

www.kaposvar.kattars.hu

A fesztiválról az előzetes- és a rendezvényhirdetéseken fogunk beszámolni.
A rendezvényre ingyenes, hang- és videófelvétel nélkül.

ELŐFIZETÉSI AKCIÓNK 2026. SZEPTEMBER 30-IG

Az Új Ember hetilap és az Adoremus havi liturgikus kiadvány egypéldányos, féléves vagy éves **új** előfizetéséhez ajándékkönyvet adunk.

AZ AKCIÓBAN SZEREPLŐ AJÁNDÉKKÖNYVEINK:

- **Krisztus a jövőnk** – Ferenc pápa apostoli látogatása Magyarországon
- Szent VI. Pál pápa: **Eucharisztia – Ajándék, jelenlét, titok**
- **Imádságban Boldog Charles de Foucauld-val tizenöt napon át**
- Szabó Ferenc SJ: **Viharban** – Egyházunk az ezredforduló után

Az **Új Ember** vagy az **Adoremus féléves** előfizetése esetén a **Viharban** és az **Imádságban Boldog Charles de Foucauld-val tizenöt napon át** című könyveket adjuk ajándékba.

Az **Új Ember** vagy az **Adoremus éves** előfizetése, illetve az **Új Ember** és az **Adoremus együttes féléves** előfizetése esetén a **Krisztus a jövőnk**, a **Viharban** és az **Imádságban Boldog Charles de Foucauld-val tizenöt napon át** című könyveket adjuk ajándékba.

Az **Új Ember** és az **Adoremus együttes éves** előfizetése esetén a **Krisztus a jövőnk**, a **Viharban**, az **Imádságban Boldog Charles de Foucauld-val tizenöt napon át** és az **Eucharisztia – Ajándék, jelenlét, titok** című könyveket adjuk ajándékba.

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK

ÚJ EMBER hetilap

- éves előfizetés (52 megjelenés):
24 720 forint
- féléves előfizetés (26 megjelenés):
12 360 forint
- negyedéves előfizetés (13 megjelenés):
6180 forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány

- éves előfizetés (12 megjelenés):
19 800 forint
- féléves előfizetés (6 megjelenés):
9900 forint
- negyedéves előfizetés (3 megjelenés):
4950 forint

ÚJ EMBER hetilap és ADOREMUS együtt

- kedvezményes éves előfizetés: **40 000** forint
- kedvezményes féléves előfizetés: **20 000** forint

Új Ember

Adoremus

Az egyéni előfizetés részleteiről bővebb tájékoztatás kapható
e-mailen: terjesztes@ujember.hu és telefonon: **+36 1 235-0484, +36 1 633-3132**